

Začelo se je po dolgih pripravah, vendar iznenada, spontano. Začelo se je v najhujši temi, v ognju in krvi, sredi ječanja in prelivanja. Zašumelo in privr-

bilo to nujno potrebno. Tedaj že ni bilo mogoče voditi na stari način številne brigade in odrede, oborožene že z najrazličnejšim orožjem. Nastale so v času, ko so partizanske sile

LJUDSKE VOJSKE PA SO BILI USTVARJENI POGOJI ZA OPERACIJE SPLOSNEGA SLOGA, ZA SE MOCNEJSE UDARCE PROTI OKUPATORJU TER NJEGOVIM USTASKIM IN ČETNISKIM HLAPEM, PRAVI TOV. TITO V BILTENU ZA SEPTEMBER-NOVEMBER 1942).

Tak je bil nastanek kopne vojske nove ljudske armade, prav tako pa sta že v ognju partizanskega boja nastala in se razvijala mornarica in letalstvo NOV in POJ. Že 18. decembra 1942 je bila s posebnim odlokom Vrhovnega štaba ustanovljena pri IV. operativni coni Hrvatske sekcija za vojno mornarico, 14.

oktobra 1943 pa je bila pri Vrhovnem štabu ustanovljena prva letalska baza.

Narodnoosvobodilna vojska je od prvega dne oborožene borbe nastajala po določenih načelih, načrtih in ukazih Vrhovnega štaba. Leto 1942 je bilo v določenih pogledih prelomno leto osvobodilne vojne in revolucije, saj je tedaj imel okupator največ oboroženih sil in si je na vse načine prizadeval, da bi uničil mlado vojsko. Toda pomagala mu ni nobena ofenziva, vsak poskus se je izjalovil in ga veljal veliko žrtev, medtem ko je partizanska vojska iz borbe v borbo naraščala in se pripravljala na odločilni spopad...

Ob dnevu JLA

šalo je kakor poletni vihar, lomilo stotetne sponke zaostalosti, ponizevanja, hlapcevstva...

Prebudilo je množice, napolnilo njihova od stranu in groze stisnjena srca z radostjo, ponosom in upornostjo. Dviglo ju je iz ojata, vzravnalo njihove upognjene, prebicate hrbte in ju z nezaaržno silo potegnulo v boj, v divji melez. To je bil UPOR, krvavi obračun z zatiravcem, sploh obračun z vsem nazaanjskim, prezelim.

Vsi so prijeli za puško, kmetje, obrtniki, intelektualci, mladi in stari, zenske in celo otroci. Pricel se je obupen, enak boj. Iz prvih ubežnikov, ki so poiskali zavetje v močnih gozdovih, lačni, bos in preganjani kot zveri, se je rodilo novo življenje, nov človek, svoboda. Upornikov, borcev-osvoboditeljev, je bilo iz dneva v dan več, iz dneva v dan je moral okupator okušati njihovo moč, udarnost in nepremagljivo vero. Vero v nekaj velikega, lepega, vero v zmago, prihoanost, v življenje.

Tako se je rojevala naša svoboda, naša domovina, skupno z njo pa je rasla tudi nova armada, armada junških branivcev te nove domovine.

Sprva majhne, razdrobljene partizanske skupine so se pod enotnim vodstvom in z jasno perspektivo pred seboj pricele združevati in zadajati sovražniku vedno hujše udarce. Iz teh neurejenih stolpov, kakor jih je imenoval okupator, ki pa jim je moral — hoes nočeš — priznati nedosegljivo udarnost, voljo in pogum, se je porodila naša narodnoosvobodilna vojska, naša Jugoslovanska ljudska armada.

Na podlagi uspehov v letu 1942, v katerem je bilo skoraj po vsej Jugoslaviji ustanovljenih mnogo narodnoosvobodilnih partizanskih brigad, je Vrhovni štab jeseni izdal ukaz o ustanovitvi divizij in korpusov. Z ustanovitvijo prvih osmih divizij in dveh korpusov novembra 1942 je bilo, gledano v celoti, končano prehodno obdobje v postopni graditvi narodnoosvobodilne vojske, ki se je pričelo z ustanovitvijo Prve proletarske brigade 21. dec. 1941.

Tako se je, v nenehnem bojnem metezu, na položajih, skovala nova revolucionarna armada, ki je dobila ime narodnoosvobodilna vojska, kakor se je imenovala še do 1. marca 1945, ko je dobila ime Jugoslovanska armada. S tem je bila nova armada, ki se je izoblikovala v ognju partizanske vojne, tudi dokončno organizacijsko oblikovana. Divizije in korpusi so bili ustanovljeni v času, ko so bili za to dani vsi pogoji in ko je

že osvobodile in imele v rokah velika ozemlja, ko so že nastajali prvi obrisi nove ljudske oblasti, torej tedaj, ko je nastala potreba po ofenzivnih operacijah še večjega pomena. (»Z USTANOVITVIJO

novice

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČIN KOČEVJE IN RIBNICA

Leto VII. — št. 51

KOČEVJE, 21. DECEMBRA 1962

Cena 20 din

INLES: veliki načrti

Bliža se konec koledarskega in gospodarskega leta, ko vsi z večjim ali manjšim zadovoljstvom ugotavljamo uspehe (ali neuspehe) v minulem letu, jih seštevamo in že delamo pogumne načrte za prihodnje obdobje. Ko bomo opolnoči prekoračili prag v novo leto, se bomo le še bežno ozrl nazaj ter sklenili, da mora biti v bodoče še bolje...

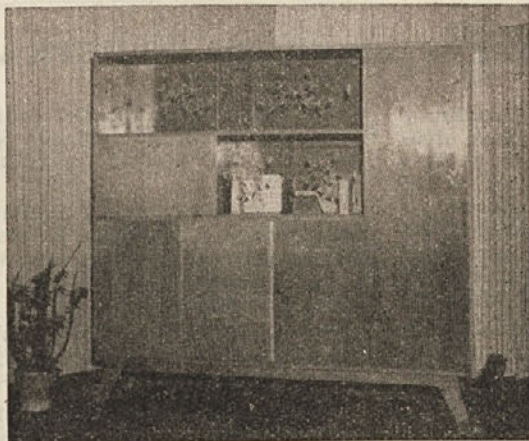
Tudi naša podjetja zadnje dni pred koncem leta seštevajo uspehe in že delajo načrte za prihodnje leto. Marsikje so doseženi uspehi zadovoljivi, ponekod pa ugotavljajo, da bi bilo lahko veliko bolje. Ko smo se oglasili v ribniškem kombinatu lesne indu-

tikle izven standarda (industrijske proizvodnje), kakor tudi zaradi padca cen na zunanjem trgu. Le-te so padle za 13 odstotkov, kar pomeni pri podjetju 150 milijonov. Toda 95 odstotkov dosežene letnega plana ne moremo šteti za neuspeh, ker proizvodnja

tezni, vsestranski in pogumni. O tem je razpravljajal tudi delavski svet kombinata na zadnji seji (10. decembra). Oglejmo si najprej plan za leto 1963, ki ga je DS sprejel. Plan fakturirane realizacije je postavljen v višini dveh milijard 900 milijonov dinarjev, torej za 500 milijonov višji od letošnjega (21 odstotkov).

Kot osnova za izdelavo plana za prihodnje leto je služilo 100% izkoriščenje sedanjih kapacitet, potrebno pa jih bo treba povečati z rekonstrukcijo in dopolnitvijo strojne opreme, povečati storilnost s pravilnejšim stimuliranjem in boljšo organizacijo dela ter uvesti točnejšo evidenco in kontrolo. Za realizacijo plana bo treba tudi organizirati in kadrovsko okrepitei ko-

(Konec na 2. strani)

INLESOV IZDELEK

strije INLES, so nam povedali, da bodo izpolnili letošnji plan približno 95 odstotno. Na izpolnjevanje letnega plana je vplivalo več faktorjev, predvsem pa velika konkurenca na trgu in, do neke mere, konzervativnost domačega trga, ki še vedno išče ar-

ni padla, ampak se je celo dvignila (imajo precej zalog), znižala pa se je prodaja (predvsem na zunanjem trgu)!

PLAN 1963

In načrti? O Inlesovih načrtih lahko pravimo, da so širokopo-

Združitev knjigarne

Delavska sveta podjetij Državne založbe Slovenije in Trgoprometa Kočevje sta sklenila, da se pripoji poslovalnica »Trgoprometa« Knjigarna in papirnica z novim letom Državni založbi. Knjigarna bo začasno še v sedanjih prostorih, do občinskega praznika prihodnje leto pa bo DZS preuredila prostore bivšega Tapetništva in prostore, kjer je zdaj čevljarstva delavnica (na Ljubljanski cesti) v knjigarno in papirnico. Svet za blagovni promet ObLO Kočevje je sklepa delavskih svetov potrdil.

INLES: veliki načrti

mercionalno službo v upravi in odpreti zastopništva v ostalih republikan. Iva izpolnjevanje plana v prihodnjem letu bo odločilno vplival tudi uspeh v prvem četrtletju, za kar se bodo kar najbolj potrudili.

Po obratih so razdelili plan takole: obrat Kočevje 38,45 odstotkov, Ribnica 35,26 odstotkov, Loški potok 12,15 odstotkov, Sodražica 5,52 odstotkov, Dolenja vas 5,17 odstotkov in Podpreska 3,45 odstotkov. Precej višji od letošnjega je tudi izvozni plan, in sicer za 26 odstotkov (1.600.000 dolarjev).

OSNUTEK PROGRAMA REKONSTRUKCIJ

Delavski svet je na zadnji seji obravnaval tudi osnutek programa rekonstrukcij in novih investicij v naslednjih petih letih. Ta prva zamisel je pogumna in obeta kombinatu velik razmah, vendar jo je treba še temeljito prestudirati in naj bi služila za nadaljnjo podrobno obravnavo povečanja industrijske obdelave lesa na tem območju.

Po tem osnutku bo rekonstrukcija obratov znašala 970 milijonov dinarjev. S tem bi se povečala efektivnost proizvodnje od sedanjega bruto celotnega dohodka za milijardo in pol dinarjev (na štiri in pol milijarde). Za investicije novih obratov bodo potrebovali milijardo 200 milijonov dinarjev, s čimer bi se

Solsko pohištvo, izdelek INLES

povečal bruto celotni dohodek še za milijardo 400 milijonov dinarjev. Tako bi se dvignil celotni bruto dohodek v petih letih, seveda če bo v celoti realiziran sedanji osutek rekonstrukcije in razvoja kombinata, na pet milijard 800 milijonov dinarjev!

S predvideno rekonstrukcijo bodo povečali proizvodnjo in jo specializirali na določene proizvode. Vse obrtniško delo bo odpadlo.

Novo investicije še proučujejo in preverjajo artikle, ki so jih predvideli v tej vsekakor drzni zamisli. Investicije in gradnje novih obratov pa bosta bazirala predvsem na izvozu, zato bo treba zunanji trg in njegove potrebe temeljito raziskati in šele potem na podlagi ugotovitev napraviti podrobnejši program...

(vec)

Začasno financiranje proračunskih potreb

Svet za finance ObLO Kočevje je pripravil tudi predlog odloka o začasnem finansiranju proračunskih potreb za 1. tromesečje 1963. Po tem predlogu proračunska potrošnja v prvih treh mesecih prihodnjega leta ne bi smela znašati več kot 25 odstotkov letošnje proračunske potrošnje. O predlogu odloka bo odločal občinski ljudski odbor.

Novoletna otroška praznovanja v Kočevju

Od 22. do 29. decembra:

Filmske predstave potujočega kina Delavske univerze v vseh šolah in otroških varstvenih ustanovah (po razporedu, ki so ga šole in ustanove dobile).

Od 28. do 30. decembra:

Otroški semenj na tržnici v Kočevju.

28. in 29. decembra:

V Seškovem domu več lutkovnih predstav za šole in varstvene ustanove (po razporedu, ki ga bodo šole in ustanove dobile).

28. in 29. decembra ob 16. uri:

Prihod dedka Mraza na otroški semenj (pred tržnico v Kočevju).

Rebalans letošnjega proračuna

Svet za finance ObLO Kočevje je pred dnevi razpravljajal o rebalansu proračuna za leto 1962. Spremembe v proračunu so potrebne zato, ker dohodki niso dotekali tako, kot je bilo predvideno. Od predvidenih 396 milijonov dinarjev bo realiziranih le okoli 362 milijonov. Največji izpad pri dohodkih je nastal zaradi nižjega proračunskega prispevka iz osebnih donodkov (za nad 30 milijonov dinarjev) in manjših donodkov od davka na alkoholne pijače. ObLO je najel tudi 16 milijonov dinarjev premostivnega kredita, ki ga bo porabil za premiranje mleka.

Kljub nižjim proračunskim dohodkom pa se bodo proračunski izdatki pri nekaterih postavkah še povečali. Tako se bodo pove-

čali stroški za splošno prosveto za približno 6 milijonov dinarjev (ker so se prenesli nekateri stroški iz sklada na splošno prosveto), izdatki za socialno skrbstvo se povečajo za preko 3 milijone dinarjev (predvsem zaradi povečanja oskrbnin za mladoletnike v zavodih, ki znašajo skupno 5,4 milijone dinarjev), večji pa bodo tudi izdatki za razne podpore.

Povečane izdatke naj bi po predlogu sveta za finance krili iz proračunske rezerve, ki bi se znižala od približno 40 milijonov dinarjev na približno 2 milijona 300.000 dinarjev. O predlogu sveta bo razpravljajal in sklepal občinski ljudski odbor na prihodnji seji.

Uspeh tedna boja prot. tuberkulozi

Septembra je bil teden boja proti tuberkulozi. Občinski odbor Rdečega križa Kočevje je preko osnovnih organizacij izvedel nabiralno akcijo pod geslom, zbirajmo sredstva za pomoč tuberkuloznim bolnikom, ki so istočasno tudi socialno ogroženi. Osnovne organizacije RK so akcijo uspešno izvedle in je bilo zbranega v okviru občine 195.572 dn. Del teh sredstev se je porabil v propagandne namene in za predavanja po terenu v tednu tuberkuloze med prebivalstvom, 24 zdravstveno ogroženim družinam in socialno potrebnim pa je bila podeljena pomoč.

Vsem osnovnim organizacijam RK in zbirateljcem, ki so sodelovali v akciji za zbiranje sredstev, se občinski odbor Rdečega križa najtopleje zahvaljuje.

Razprava o planih gospodarskih organizacij

Svet za finance pri ObLO Kočevje je razpravljajal tudi o planih gospodarskih organizacij za leto 1963. Po teh planih bi se proizvodnja v kmetijstvu povečala za 2,4 odstotke, kar je po mnenju sveta prenizko. Podobno je tudi v panogi prometa, kjer je plan nižji za 10,7 odstotkov.

Industrijska proizvodnja bi se po planih gospodarskih organizacij povečala za 37,7 odstotka. Tako povečanje je predvideno zato, ker je v planu zajeta tudi proizvodnja kemične tovarne. Brez te tovarne pa bi se proizvodnja (oziroma celotni dohodek) povečal za 7,2 odstotka.

Izredne porast predvideva tudi podjetje Zidar in sicer

fakturiranega celotnega dohodka za 47,5 odstotka, pri narodnem dohodku pa za 63,4 odstotka. Gostinstvo predvideva za 10 odstotkov večji promet, komunalne dejavnosti za 50 odstotkov večji celotni dohodek, obrt pa za 11,5 odstotkov večji celotni dohodek.

Tako naj bi se na območju občine po planih družbenih gospodarskih organizacij povečal fakturirani celotni dohodek za 21,6 odstotkov, vnovčen celotni dohodek za 24,8 odstotkov, narodni dohodek za 28,6 odstotkov, zaposlenost pa za 6,9 odstotka.

Po mišljenju sveta za finance pa bo treba v nekaterih podjetjih plane še pregledati in popraviti.

OD PETKA DO PETKA DOMA IN PO SVETU — OD PETKA DO PETKA DOMA IN PO SVETU

RAZGOVORI V KIJEVU: Predsednik Tito, ki je na oddihu v Sovjetski zvezi, in premier Hruščov sta v sredo prispela na dvodnevni obisk v glavno mesto Ukrajine — Kijev. Visoka gosta z njunim spremstvom so na postaji prisrčno sprejeli voditelji ukrajinske republike ter množica meščanov. Prvo uradno srečanje v Kijevu je imel tov. Tito na CK KP Ukrajine, kjer so jugoslovanske predstavnike seznanili z uspehi in problemi razvoja Ukrajine. Predsednik Tito si je ogledal največje znamenitosti Kijeva, medtem ko so ga na vsakem koraku pozdravljale velike množice prebivalcev.

KARDELJ V INDIJI: Po obisku v Indoneziji je podpredsednik ZIS Edvard Kardelj obiskal Indijo. Na večerji, ki jo je priredil v čast jugoslovanskim predstavnikom podpredsednik indijske republike dr. Husein in se je je udeležil tudi premier Nehru, sta gostitelj in gost izmenjala zdravici. Poudarila sta trajno prijateljstvo med obema državama in ponovno potrdila načela miroljubne koeksistence.

POZIG KATANGE? Katanski secesionist Combe je pred kratkim izjavil, da bo raje razglasil »politično požiga države« kot dovolil ponovno združitev s kongoško republiko. Na tiskovni konferenci je Combe zagrozil, da bodo njegovi pristaši porušili vse, če bo OZN vztrajala pri načrtu generalnega sekretarja U Tanta za integracijo Katange s Kongom.

ODCEP NJASE: Minister Buttler je izjavil, da je britanska vlada »v načelu« sprejela zahtevo Njase, da se odcepi od rodezijske federacije, kar predstavlja bližnji konec te umetne kolonialne tvorbe.

POMOČ BRUNEJU: V Džakarti so ustanovili odbor za solidarnost z ljudstvom Severnega Kalimantanana (Borneo). Odbor izraža vso podporo revoluciji in njenemu voditelju Azahariju ter poudarja, da bo organiziral materialno in moralno podporo indonezijskega ljudstva (prostovoljci).

NOVI ATOMSKI POSKSI? V ZDA so v sredo sporočili, da je SZ opravila dve atomski eksploziji srednje jakosti, vendar švedske seizmološke postaje teh eksplozij niso zaznamovale.

PRIZNANJE REVOLUCIJE: Sporočajo, da je vlada ZDA kot prva na zahodu priznala novo revolucionarno vlado v Jemenu, ker so spoznali, da se bo novi režim kljub vsem naporom kontrarevolucije obdržal.

PREVRAT V SENEGALU: Pred kratkim je prišlo v Senegal do političnega prevrata. Premiera Mamadu Dia so aretirali, predsednik Sneghor pa je po dvodnevni krizi sestavil novo vlado. V Parizu ocenjujejo nastali položaj kot zmago »profrancoskih elementov desne frakcije vladajoče stranke«.

Osnutek ustave SR Slovenije

Občan določene občine je vsak državljani FLRJ, ki ima na področju občine svoje stalno bivališče. Kot občan uživa poleg pravic, ki mu jih dajeta zvezna in republiška ustava, še pravice, ki so mu zagotovljene z občinskim statutom.

Osnutek republiške ustave predpisuje javnost delovanja občinskih organov in organov družbenega samoupravljanja v občini; kako se bo ta javnost v praksi izvajala, bo določil poseben zakon. Vsekakor pa je osvojitev tega načela pomembna, saj bodo lahko občani imeli vpogled v delo vseh organov v občini in s tem možnost, da kar najbolj neposredno uresničujejo svojo pravico do samoupravljanja.

Povsem nova je ustavna določba, ki omogoča občinam, da med seboj sodelujejo ne samo v okviru okraja, v sklopu katerega so, temveč nasploh. To medsebojno sodelovanje zajema ustanavljanje skupnih organov in organizacij, združevanje sredstev za posamezne skupne namene, izmenjavo izkušenj, organizacijo skupnih akcij in druge oblike medsebojne pomoči. Tako sodelovanje se je sicer že doslej v praksi izvajalo, ni pa imelo svojega ustavnega temelja. Toda čeprav je taka določba prišla v osnutek ustave sama po sebi še ne pomeni, da morajo občine za vsako ceno med seboj sodelovati, temveč le, da v skladu s svojimi samoupravnimi pravicami lahko tako sodelovanje razvijajo brez strahu, da bi jim kdo utegnil očitati protipravnost takega ravnanja.

Piše: Silvo Vremec

Posebno pozornost posveča osnutek vprašanju sredstev občine. Sredstva so namreč materialna osnova vsakega delovanja; tudi samoupravljanja. Občina si sama določa svoje dohodke, seveda v skladu z družbeno delitvijo dohodka v FSRJ. Tistim občinam, ki bi se same s svojimi sredstvi ne moge vzdrževati, zagotavlja potrebna sredstva republika. S sredstvi, ki jih ima, gospodari občina samostojno in jih v skladu s svojimi potrebami razporeja v svoj proračun in v svoje sklade. Seveda morajo občine uporabljati svoja sredstva samo namensko, to je v prvi vrsti za izvrševanje svojih, z ustavo in zakoni določenih pravic.

Občina na svojem področju načrtno usmerja razvoj gospodarstva in drugih družbenih služb ter vsklajuje individualne interese z družbenimi. To doseže predvsem s planiranjem, vendar ni plan edino sredstvo takega usmerjevanja. Tu je še celo vrsta instrumentov kot so: določanje kreditne politike, dajanje sredstev za investicije, dajanje garancij, saniranje gospodarskih organizacij, komunalna gradnja in podobno. Vse to v svoji celovitosti je šele tisto, kar omogoča občini učinkovit vpliv na razvoj gospodarstva in družbenih služb ter na družbeni standard v občini.

Osnutek republiške ustave ne pozablja tudi na statut občine in mu posveča precejšnjo pozornost s tem, da določa, kaj vse se z občinskim statutom ureja in tako poudarja pomen in vsebino občinske samouprave. Pri občinskih statutih ni postavljeno težišče na občinski skupščini kot najvišjem organu oblasti v občini, ampak predvsem na pravicah in dolžnostih občine, na načinu izvrševanja teh pravic in dolžnosti ter na medsebojnih odnosih v občini, ker so ta vprašanja najbolj značilna za občinsko samoupravo.

V skladu s predosnutkom zvezne ustave je osnutek ustave SRS uveljavil splošno načelo enotnega političnega sistema, ko je obravnaval organizacijo občinske skupščine. Zlasti so bila upoštevana načela rotacije, omejitve ponovne volivnosti, dvodomnost občinske skupščine, trajanje mandatne dobe in načelo neposrednih volitev v občinsko skupščino. V okviru teh načel je postavljena organizacija občinske skupščine.

Občinska skupščina je najvišji organ oblasti in organ samoupravljanja v okviru pravic in dolžnosti občine. Skupščina sestavljata dva zbora: občinski zbor in zbor delovnih organizacij. V občinski zbor lahko volijo in so izvoljeni občani, ki imajo na področju občine svoje stalno bivališče. V zbor delovnih organizacij na voljo občine svoje stalno bivališče. V zbor delovnih organizacij na voljo občine ter individualni kmetijski proizvajalci in zasebni obrtniki z območja občine, ki so člani kmetijske zadruge oziroma obrtne zbornice. V zbor delovnih organizacij so lahko izvoljeni tudi člani organov upravljanja družbenih organizacij in strokovnih združenj, seveda ob pogojih, ki jih bo določil poseben zakon, pa tudi druge osebe, ki se kot družbeni delavci aktivno ukvarajo z vprašanji, ki spadajo v delovno področje zbora delovnih organizacij. V občinsko skupščino lahko voli in je izvoljen samo tisti, ki ima splošno volilno pravico. Mandat članov skupščine traja štiri leta; vsako drugo leto se na novo izvoli polovica članov skupščine. Katerim članom bo po prvih volitvah potekel mandat že po dveh letih, določil občinska skupščina sama. Nihče ne more biti dvakrat zapored izvoljen v isti zbor občinske skupščine in nihče ne more biti hkrati član obeh zborov iste občinske skupščine. Član občinske skupščine ne more biti hkrati uslužbenec občinske uprave ali sodnik občinskega sodišča. Kdor je kot član občinske skupščine izvoljen v okrajno skupščino, je lahko v naslednji mandatni dobi snet član občinske skupščine, vendar ne more biti več izvoljen v okrajno skupščino. Člani občinske skupščine so za opravljanje svojih dolžnosti v skupščini odgovorni občanom in občinski skupščini. Volivci lahko odločijo člana občinske skupščine. Dolžnost članov občinske skupščine je častna. Član občinske skupščine uživa imuniteto, ki je v tem, da ne more biti poklican na odgovornost, ne sme se mu vzeti prostost in tudi ne sme biti kaznovan za glasovanje ali izrečeno mnenje v občinski skupščini.

(Se nadaljuje)

Konference krajevnih organizacij SZDL

SUŠJE

(O. K.) — Pestremu poročilu o razgibani dejavnosti SZDL v pretekli mandatni dobi na letni konferenci SZDL v Sušjah, ki je bila pretekli petek, je sledila razprava, ki je dopolnila poročilo. O čem je vse tekla beseda? Komunalna vprašanja so bila pogost predmet na sejah krajevnega odbora SZDL. Zato so o tem govorili tudi na letni konferenci. Ugotovili so, da je potrebno urediti javno razsvetlavo v Zlebiču in Vinicah.

Ukinitev žag venecijank je nekatere posestnike prizadejala, zato predlagajo, da se za predel okroga Zlebiča in bližnjega dela Slemen odpre Rialerjeva žaga v Zlebiču. Ljudje želijo, da bi INLES Ribnica z ObLO in prizadejim lastnikom žage to čimprej uredil.

Zadružni dom v Sušjah počasi pronada. Vprašujemo se, kdo je odgovoren za popravilo doma. Škoda pa je iz leta v leto večja.

Medtem ko so bili gasivci, ki so združeni v PGD Sušje, delavni, na vlada med gasivci v PGD Vinice-Zapotok popolno mrtvilo. Težave so tudi zato, ker je le malo fantov in mož doma. Večina jih je na delu v Nemčiji.

Kulturno prosvetna sekcija pri krajevnem odboru SZDL je organizirala svojo dejavnost, tako da so seznanjali člane s pomembnejšimi telenizijskimi oddajami. Lepe uspehe pri predavanjih o kmetijstvu je dosegla tudi sekcija za kmetijstvo.

Na konferenci so ugotovili, da bo moral odbor nuditi večjo pomoč kot doslej kulturnoumetniškemu društvu »Dr. Ivan Priatelj«, ki je bilo pred leti zelo delavno.

Ne bi smeli zanemariti vključenosti mladih v članstvo Socijalistične zveze. Pri vključenosti mladih ljudi v SZDL bodo lahko

Urniki kluba OZN

Odbor SZDL za mesto Kočevje je sklenil, da bo klub naslednji odprt redno vsak dan (razen sobote in nedelje) od 16. do 19. ure. Če se bo pokazala potreba, bo klub odprt tudi druge dni in ure. Klub je v prostorih bivšega Steklarstva na Trgu svobode.

ZAGA V ŽLEBIČU

(V. P.) — V nedeljo, 16. decembra, je bil v Ortneku zbor volivcev krajevnih skupnosti Slemen in Velike Poljane, ki se ga je udeležil tudi predsednik ObLO Ribnica France Ilc. Volivci so v glavnem govorili o žagi v Zlebiču, o kateri je bilo že veliko govora na različnih sestankih, nikjer pa niso sklenili nič konkretnega. Ker je žaga za razrez lesa v teh krajih nujno potrebna, so volivci enoglasno zahtevali, da ta problem čimprej uredijo in žago odpro, kar jim je predsednik ObLO tudi obljubil.

odigrali še posebno vlogo poverjeniki SZDL, ki so po vaseh in imajo z ljudmi največ stikov.

Ena važnih nalog novega odbora bo tudi ureditev in redno pobiranje člaarine.

Čeprav udeležba na konferenci ni bila taka, kot bi jo želeli, je bila uspešna in je nakazala vrsto stvari, ki jih bo moral upoštevati novi odbor pri svojem delu.

STRUGE

Na letni konferenci krajevnih organizacij SZDL v Strugah so razpravljali največ o pripravah za proslavo 20-letnice Kočevskega zbora, o delu SZDL, o osnutku ustave SR Slovenije, odvečni delovni sili, šoli, o podružabljanju oozdne proizvodnje in kmetijstvu. Člane SZDL je najbolj zanimalo podružabljanje gozdne proizvodnje. Nadalje so se pogovorili še o delu elektifikacijskega odbora in predlagali, naj bi vozil vsaj dvakrat na teden avtobus na progi Struge—Kočevje.

KOSTEL

Razprava je potekala največ o davkih, elektifikaciji nekaterih vasi, o ukinitvi šole v Kostelu (predlagali so, naj bi bila v Kostelu šola vsaj še dve leti) in o popravilu nekaterih cest oziroma potov. Nadalje so izrazili željo, da bi na svoje predloge oziroma priporombe dobili čimprej odgovor.

BANJA LOKA

Tudi v Banja Loki so razpravljali največ o podružabljanju gozdne proizvodnje, o kooperaciji v kmetijstvu, maržah, gozdnem skladu, o davkih in o škodi po divjadu. Probleme s področja gospodarstva in kmetijstva je pojasnil tov. Lavrič, uslužbenec KZ Kočevje.

OSILNICA

Poročilo in razprava sta za jela predvsem delo SZDL, elektifikacijo nekaterih vasi, gradnjo podvodov, delo ostalih organizacij, škoda na divjadi združenim s krajevnimi organizacijami Paneži podružabljanje gozdne proizvodnje, socialnih področjih in drugih krajevnih problemih.

Srejetni so bili naslednji sklep:

— temeljito preštudirati republiško ustavo in občinski statut,

— primerno urediti vasi z ozirom na proslavo 20-letnice Kočevskega zbora,

— pomagati pri podružabljanju oozdne in kmetijske proizvodnje,

— priporočiti ObLO, naj zagotovi sredstva za dokončno elektifikacijo vasi,

— dograditi vodovod v Osilnici,

— pomagati ZB zbirati sredstva za postavitve spomenika in

— pomagati gasilskemu društvu dograditi dom.

Ob razstavi: ureditev sodobnega doma

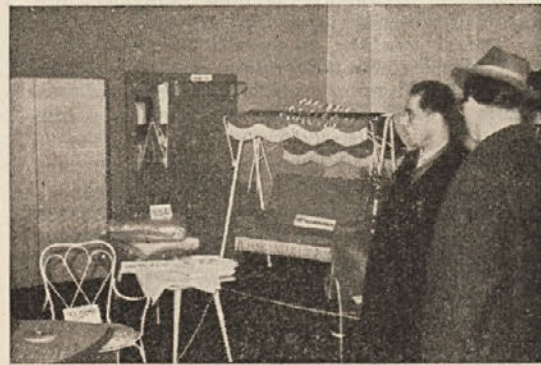
BREZ BUČNE REKLAME JE CENTER ZA NAPREDEK GO-SPODINJSTVA V KOČEVJU ORGANIZIRAL RAZSTAVO, KI NAJ BI NAŠEMU DELOVNEMU ČLOVEKU NAKAZAL, KAKO NAJ SI UREDI SVOJ DOM, DA BO PRAKTIČEN IN PRIJETEN. RAZSTAVA JE PRIVABILA ŠTEVILNO OBČINSTVO, KI SI JE Z ZANIMANJEM OGLEDOVALO RAZSTAVLJENE PREDMETE.

Razstava je obsegala v glavnem tri prostore, ki so bistveni za vsako stanovanje: kuhinjo, dnevno sobo in spalnico. Obiskovalci so imeli priliko videti povsem nazorno, kako naj izgleda sodobna kuhinja, ki se danes uvaja v nova stanovanja. Kuhinjski prostor naj bo le tolikšen, da se v njem razporedi oprema, ki služi za pripravo in kuhanje jedil. To je: električni štedilnik, morda poleg njega še dodatno pečico na trda goriva, dalje pomivalna miza ter delovni pult z visečimi omari-

ljeno steno, zlasti če je pravilno uporabljena! Lepa knjiga, kak keramičen izdelek, šopek rož itd. dekorativnost še povečajo. Seveda so možne tudi druge oblike in tudi cenejši načini izvedbe, ki pa so lahko prapraktični in prijetni za oko.

V dnevno sobo sodi kavč s klubsko mizico in fotelji. Služi nam za odmor, za branje časopisov, za sprejemanje obiskov. Ta del opreme postavimo po možnosti na tako mesto, od koder je lep pogled po sobi in proti oknu, če je skozenj

vanju veliko lažje razporediti. Zaradi štednje danes odmerjamo spalnicam manjše površine, kar

Sestdnevno razstavo »Ureditev sodobnega doma« v Kočevju si je ogledalo okrog 1500 ljudi

njihove uporabnosti ne zmanjšuje.

Poleg tega smo imeli na razstavi priliko videti tudi več uporabnih predmetov kot so predsobne stene z zrcali, obešalniki, policami, dalje nekaj sodobnih kuhinjskih aparatov, likalno mizo, lepo in praktično kuhinjsko posodo itd. Bolj v okras sta razstavi služili kovinski gugalnici, ki pa sta pokazali, kako kvalitetni so izdelki domačega podjetja »INKOP«. Sploh je razstavi mnogo doprinesel »INKOP«, kakor tudi kočevska »OPREMA«, kar daje prireditvi še poseben poudarek.

Koristno bi bilo, če bi prebivavci imeli večkrat priliko tako ali

času dajali nasvete.

Pozornost obiskovalcev in obiskovalk je veljala tudi parketu in ladijskemu podu, prevlečenem z melaminskim lakom, izdelkom Kemične tovarne iz Kočevja. Po tem laku doslej ni bilo povpraševanja, zato kemična tovarna nima prirejene zanj proizvodnje. Ta lak je priporočljiv predvsem za trd les. Parket, ki je prevlečen s tem lakom, ni treba loščiti in dratirati, ampak se ga le obriše z mokro cunjjo, kar pa laku nič ne škoduje. Parket ostane svetel, ker je lak prozoren.

Za okusno urejeno, neprenatrpano razstavo gre prireditelju vse priznanje. **K.**

Družinski kotiček

cam, kar nadomešča nekdanjo kredenco. V zgradbi je običajno poleg še shramba ali vgrajena omara s posebnimi zračniki. Zelo koristno tudi služi električni hladilnik, ki pa seveda bremeni direktno žep stanovavca. Ostala našeta oprema namreč običajno spada k samemu stanovanju. Tako urejena kuhinja pomeni za osebo, ki kuha, veliko olajšanje, ker ima vse pri roki in nima veliko hoje. Pri delu lahko uporablja tudi vrtljiv stolček, ki ga prilagodi potrebni višini in tako veliko dela opravlja sede.

Na enem koncu kuhinje je jedilni kot s sodobno mizo, ki ima zgornjo površino iz plošč tipa »ultrapas«, da jo je lahko čistiti in je vedno kot nova. Jedilni kot je lahko tudi v poleg ležeči dnevni sobi, kakor je pač grajeno stanovanje.

Srednji in najlepši prostor razstavne dvorane zavzema improvizirana dnevna soba. Tudi v naših stanovanjih naj služi za dnevno sobo največji in najlepši prostor. Saj nam ta v prvi vrsti omogoči prijetno bivanje v stanovanju. Dovolj prostora, smotrno urejen in prijetno topel dnevni prostor bo marsikaterega zakonskega tovariša odvrnil od zahajanja po gostilnah. Razstava je pokazala primer, kako naj opremimo ta prostor. Najlepše mesto damo sodobni omari, ki je zložena iz polic in omari, ki služijo za razne name- in potrebe stanovavcev in tvorijo harmonično celoto. Kako prijeten je pogled na tako oprem-

lep pogled na prosto. Tudi ta del opreme je možno nabaviti v preprostejši in cenejši izvedbi, seveda pa tudi dražji od razstavljenega.

Danes je zelo priljubljena oprema v svetlih tonih, ker vpliva na nas veselejše kot temna. Tudi če se odločimo za cenejši mehki les, ga bomo pleskali v svetlem, čiststem tonu ali v kombinaciji več barv ali celo v kombinaciji barvnega in naravnega lesa. Nikakor pa ne uporabljajmo raznih imitacij (flodrov), ki hočejo predstavljati nekaj neresničnega, potvorjenega.

Razstava je tudi pokazala, kako krasimo stene s slikami. Teh naj ne natrpamo, kot na kaki slikarski razstavi. Dovolj je ena večja ali pa nekaj manjših v grupi in ne obešene visoko pod strop. Uporabljajmo originale priznanih umetnikov ali pa dobre reprodukcije. Včasih najde svoje pravo mesto v našem stanovanju tudi kak kvaliteten izdelek naših otrok. Nikakor pa ne bomo kinčali naših stanovanj z robo, ki jo prodajajo branjevc, ker običajno nima nobene umetniške vrednosti. Tudi rože, zlasti lončnice v okusnih podstavkih, nam bodo prijetno živile prostor in nam pričarale košček narave zlasti v pustih zimskih dneh.

Tretji improvizirani prostor na razstavi je prikazal primer sodobno urejene spalnice. Vse naj bo enostavno, a smotrno. Predvsem se izogibajmo nabavi velikih omar z zaokroženimi vratmi, za katere ni prostora v vsaki spalnici! Več ožjih enostavnih omar je v stano-

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Od pravilnega načina kurjenja je veliko odvisno, kako bomo dobro izkoristili kurivo. Pri navadnih pečeh, kjer se sproti nalaga na ogenj, je važno, da dobimo takoj močan ogenj, ki ga vzdržujemo z dolaganjem, dokler ne dobi peč zadostne toplote. Takoj ko pogori zadnja količina goriva in je v peči še vsa žerjavica, moramo vsa kurilna in pepelna vratica dobro zapreti, tako, da povsem neha vleči. Le v tem slučaju bo peč vzdržala toploto in jo dolgo oddajala sobi. Pri slabo zaprtih vratih pa odhaja toplota peči skozi dimnik na prosto. Te izgube toplotne energije so često zelo velike. Pisec teh vrstic dosega s takim načinom kurjenja odlični ekonomski učinek. Pri zunanji temperaturi pod -10°C doseže s trikratnim nalaganjem v peč zaželeno sobno temperaturo (ca 20°C). Pri dobro zaprtih vratih ostane peč topla in ogreva sobo (23 m^2) kakih 10 ur, ne da bi temperatura medtem padla za več kot 3°C .

Nekatere novejšje peči (»Plamen«, »Kraljica peči«) so tako prirejene, da se popolnoma napolnijo z gorivom, ki se prižge zgoraj, in izgoreva počasi navzdol, kar traja več ur, pri čemer oddaja peč enakomerno prijetno toploto. Le škoda, da večina uporabnikov ne upošteva tozadevnih navodil. Taka peč ima namreč tanjše stene in se kmalu shladi, tudi če so zaprta vsa vratica.

Seveda je za vzdrževanje toplote v prostoru važno tudi to, da so okna in vrata dobro zaprta, da imajo okna dvojno zasteklitev. Zatesnitev okenskih in vratnih kril lahko izboljšamo tudi sami, če stična mesta (utore) oblepimo s trakom iz penaste gume. Ne smemo pa seveda prezreti potrebe po zračenju prostorov. To storimo v

začetku ogrevanja in pa med dnevom. To je odvisno od tega, kako je prostor velik in koliko ljudi v njem prebiva. Posebno je zračenje važno v kuhinjah, kjer se pojavlja še para in duhovi kuhanja.

Še nekaj osnovnih navodil za kuharice. Nikoli ne grejte in kuhajte v odprtih posodah! Vodna para se useda po stenah in pohištvi, ki vam ga uničuje. Stene postanejo mokre, če so hladne in se na njih para zgošča v vodne kapljice. To se dogaja zlasti pozimi v kuhinjah, kjer se kuha samo z električnim kuhlalnikom in so stene in pohištvo mrzli. Še hujše je, če so iz kuhinje odprta vrata v nekurno sobo za časa kuhanja. V tem slučaju je pojav vodnih kapljic (kondenza) na zidu sobe in opremi neizbežen. Potem se pa ljudje pritožujejo nad vlažnim stanovanjem: V sosedni hiši se je znanka stalno pritoževala nad vlago v podstrešnem stanovanju, kar se mi je zdelo dovolj čudno. Da bi odpravila vlago iz sobe, jo je imela cele dneve odprto, ob vsakem vremenu in mrazu. Zvečer pa je odprla kuhinjo (kolikor že ne tudi podnevi med kuhanjem), da bi se soba ogrela. Seveda je bila kuhinja neprezračena, polna vlage, v sobi pa stene ledeno mrzle in tako se je para iz kuhinje kondenzirala na sobnih stenah v srež.

Če bomo upoštevali gornje nasvete, če bomo takoj pregledali naše peči in odpravili vse nedostanke t. j. vse mogoče špranje med pečnicami, ob vratih, če bomo uporabljali le suha drva (ki jih je treba pravočasno dobaviti in suha spraviti pod streho), bomo samo v našem področju letno prihranili toplotne energije v vrednosti, ki gre v desetine milijonov dinarjev.

T. K.

Tečaj v Livoldu

Preteklo soboto je bil v Livoldu zaključen enotedenski tečaj »Nega bolnika na domu«. Obiskovalo ga je 10 tečajnic, organiziral ga je občinski odbor RK, vodila pa Angelca Arko, gospodinjska predmetna učiteljica iz Kočevja. Pretekli torek se je začel v Livoldu enak tečaj, ki ga obiskuje 10 deklet

Mesto njegove smrti

10. dec. 1943 je med jurišem na utrjeni kočevski grad padel slavní komandant še slavniješe Štirinajste divízijske Mirko Bračić. Padel je, potem ko je že skoraj strl s svojimi borci sovražnikovo gnezdo, ko se mu je že skoraj izpolnila velika želja, osvoboditi Kočevje, utrditi osvobodjeno ozemlje, od koder naj bi se kot požar razširil ogenj osvobodilnega boja po vsej domovini. Le-to je ljubil z vso strastjo, zanjo je bil pripravljen žrtvovati življenje. Ponosen je bil na boj, ki ga je bojeval, ponosen na svojo Šti-

rinajsto, ki je ob italijanski okupaciji strla Grčarice, ugнала Turjak. In potem, po nemški ofenzivi, ko so povsod govorili, da ni nobenega partizana več, je prihrumel z njo nad Grahovo, Lašče in nazadnje pred Kočevje. Vedel je, da bo slednje trd oreh in zaklel se je, da ga mora streti, pa naj bo to njegova poslednja naloga. In res je bila...

(Odlomek, v katerem opisuje Miško Kranjec smrt komandanta Bračića, je iz epopeje o Štirinajsti divízijski »Za svetlimi obzorji«).

Medtem ko so člani Glavnega štaba ostali ves čas v štabu divízijske, je Matevž pohitel proti Kočevju, da sporoči Bračiću o prihodu ljudi. Ko so potem še ti odjezdili proti mestu, so srečali komisarja Krta, ki se je vračal v štab divízijske.

»To se obirate! Kočevje še vedno ni naše?!« so ga zbadali.

»Premalo topovske municije,« je opravičil komisar. »Navsezadnje — branijo se srdito, za zidovjem. Ni lahko do njih. Že tako imamo precejšnjo izgube.«

»Na municijo se spomnite šele, ko vam je že zmanjka!«

Krt je zmignil z rameni, hotel je povedati tudi sam kaj jedkega, a si je premislil in je le dejal: »Že tako pride... tudi na velikih frontah se zgodi, še često.«

»Premalo prakse,« je menil tovariš Rudi. Spodbodli so konje in odjezdili dalje, le Krto so še naročili, da bi ne bilo napak, če bi od vseh funkcionarjev vedno kdo bil v štabu. »Samo tiste odseke imate tam, ki se dolgočasijo...«

»Bi jim vsaj cigarete dali, da bi imeli kaj kaditi,« je rekel Rudi, »ali pa karte, da bi tarokirali — jim bo zares preveč pusto v partizanah.«

Tokrat si komisar Krt ni mogel kaj, da se ne bi zasmejal in dejal vedro: »Saj še kar dostojno skrbito zanje, se ne pritožujejo preveč.«

»No, da le ne,« je menil komandant Stane. »Kje pa je Bračić?« je še vprašal, »kje ga najdemo?«

»S Trinajsto bo spet jurišal. Bo že kje spredaj, v prvih vrstah.«

»Tako je najbolje,« je srdito dejal komandant Stane. »Tam se mu najlaže kaj pripetiti!«

Prijezdili so v mesto, ko je Trinajsta ravno jurišala, sedli v prazno gostilno pri trgu, od koder so imeli pregled nad dogajanjem okrog gradu. Bračića ni bilo mogoče priklicati iz bojnege meteža. Komandant Stane je dejal še vedno srdito: »Treba ga bo povišati za kaplarja... dobro se toleče, prekleto!« Hkrati pa je s tem nehoti moral dati priznanje temu drznemu vojaku.

Bračić in Gedžo sta spodbujala borce, ki so pognali domobrnce in Nemce iz zadnjih postojank zunaj gradu. »Dajte, fantje, po njih! Bijte jih!« Imelo ga je, da bi se z brzostrelko še sam pognal za njimi. Potem je njegovo oko nenadoma zagledalo zapuščen top, ki ga sovražnik ni več utegnil rešiti niti pokvariti. Top je stal na odprtem prostoru nasproti gradu. Bračiću so oči zagorele: nemški top, dobro orožje, ki bo z njim razbijal nemške postojanke. »Gedžo, Gedžo!« je zaklical ves prevzet in planil k topu. »Glej, kakšno orožje so nam prepustili Nemci v

dar! Krasno! Kakšen top!« »Njegova roka se je dotaknila cevi, najraje bi ga objel. «Kakšen top, Gedžo!«

Ta je obstal ob njegovem klicu, se zagledal proti njemu, obraz se mu je razvlekel od veselja.

Nekdo, ki je stal pri lini v gradu in od tam streljal, je zagledal Bračića, kako stoji pri topu. Počasi je meril, tokrat se mu ni nikamor mudilo: Bračić je začaran nad topom stal kakor za meto, izživajoče, z eno roko še vedno gladil cev, z drugo mahal. »Ne boš imel veselja z našimi topovi!« si se dejal nemški vojak v gradu in sprožil.

Komandant Štirinajste je vzdignil roko, se zgrabil za prsi, z drugo pa še vedno držal top, kot da ga še ni dovolj pogladil. Potem se je počasi sesedel ob topu, ki mu je zbudil toliko veselja in ki je postal zanj tako usoden.

Gedžo, ki je slišal Bračićeve kliče ob topu, zdaj pa videl, kako se je komandant zgrudil, je skočil k njemu in ga ves bleđ vzdignil. »Mirko, kaj pa je, kaj se je zgodilo?« je vprašal osuplo.

Bračić se je še vedno držal za prsi, šele čez čas je dejal s trudom: »Zdi se mi, da sem jo skupil, dragi Gedžo!« Ko si je nabral poslednjih sil, se je zagledal bojnemu tovarišu v oči in dejal z grenkim nasmeškom: »Ne vem, če bo še kaj iz mene, Gedžo...«

Do dna duše vznemirjen, ko da ne more razumeti te grde resnič-

nosti, še manj verjeti v njo, ga je Gedžo vlekkel proti najbližji hiši. Borci so mu priskočili na pomoč, ravno tako osupli, zmešani, v hiši so ga položili na posteljo.

»Mirko, Mirko, komandant!« ga je klical Gedžo ves iz sebe. »Mirko, prijatelj!...«

»Ženo mi pozdravi, Miro,« je zašepetal Bračić, kar je Gedžo bolj doumel z vzgiba ustnic, kakor slišal. Bračić je le še zamahnil z roko, ki pa mu je nato obležala ob telesu. Še je zganil z ustnicami, ko da hoče dati poslednji ukaz svoji divízijski, toda tega Gedžo ni več razumel...

Razvaline kočevskega gradu po napadu

Na straži

Noč je. Megla se je spustila kot sivi pajčolan po zemlji. Poslednje listje lahko šušti v jesenskem vetru. Nekje v daljavi lajajo psi in od časa do časa se sliši pisk lokomotive.

Stojim na straži in komaj odpiram zaspane oči. Z vso silo odganjam misel na spanje, ki mi neprestano vrta po glavi. Ne smem zaspati, na straži sem in moram biti buden! Kdo ve, kaj se lahko pripeti? Pogledam na uro. Fosforne številke se motno bleščijo v temi. Pol treh. Do zamene je še uro in pol.

Naenkrat se zdrznem. Razločno sem čul, kako je počila suha vejica. Spanec me je takoj minil in široko sem odprl oči in ušesa. Toda v neprodirni temi ne morem opaziti ničesar. Tudi slišal nisem ničesar več. Spet je bilo vse tiho.

Tedaj je spet zašuštel po suhem listju. Pritajeni koraki se bližajo naravnost proti meni. Prešine me misel na zgodbe o zaklanih stražarjih in hladen znoj me oblije. Krepko stisnem hitrostrelko in okrenem regulator. Prst držim na petelinu. Samo trzaj in smrtonosno orožje se bo oglasilo.

»Kaj pa, če je kdo od naših? Ne, ne smem streljati kar tako.«

Ustavljanje je sicer prepovedano, ker je to »mrtva straža«, pa vseeno. Bolje je, da vem, kdo je. Živci so napeti in oči me že boljijo od buljenja v temo. Toda zastoj. Ne vidim niti prst pred seboj.

Spet je začelo šuštet. Po sluhu sem približno ocenil razdaljo. Še kakšnih trideset metrov ima do mene.

»Stoj, streljam!«

Nobenega odgovora. Samo odmev mojega glasu se odbija po dolini.

»Stoj!«

Spet nič. Koraki se bližajo. Počasi, a bližajo se. Ne smem oklevati. Še krepkeje stisnem hitrostrelko. Sedaj ali nikoli.

Drr, drr, drrrr...!

Rezek rafal prekine nočno tišino. Potem je vse utihnilo. Samo listje je šuštel v jesenskem vetru...

Zjutraj smo našli ubitega psa.

Norbert Černe

NOB v številkah

Jugoslovanska armada je štelala pred zaključno ofenzivo za osvoboditev dežele kakih 800.000 borcev. V tem času je zadala nemškimi fašističnim silam ogromne izgube, ki so znašale kakih 100.000 mrtvih in okrog 300.000 ujetih.

Borba jugoslovanskih narodov je bila velikega pomena tudi za splošni vojaški položaj, saj so partizanske sile vezale ves čas vojne nepretrgoma od 433.000 do 830.000 okupatorsko - kvizlinških vojakov (34 do 60 divízijski), ki jih sovražnik ni mogel porabiti na drugih frontah. Izgube osnih sil v Jugoslaviji so se iz leta v leto večale in so do konca vojne narasle do milijona (kakih 450.000 mrtvih in približno 560.000 ujetih, poleg tega pa je bilo veliko tudi ranjenih).

Partizanska vojska je zadala nemško - italijanskemu okupatorju tudi velike izgube v vojnih potrebščinah. Precej vojne tehnike je bilo uničene, naše enote pa so zaplenile: 4.630 topov, 13.396 mitraljezov, nad 500.000 pušk, 7150 minometov, 309 letal, 928 tankov, 20.000 motornih vozil itd.

Vse to je bilo doseženo z nadčloveškimi napori in žrtvami jugoslovanskih narodov. Borec se v partizanskih vrstah proti nemškimi, italijanskim, bolgarskim in madžarskim okupatorjem in proti domačim izdajavcem je padlo 305.000 borcev, ranjenih pa je bilo nad 400.000. Skupno je Jugoslavija izgubila v vojni 1.706.000 ljudi (10,8%), poleg tega pa je v vojni izgubilo življenje na razne načine (ranjeni, internirani, razseljeni

(Konec na 6. strani)

Pionirske igre v letu 1963

Po uspešnem zaključku pionirskih iger za leto 1962 pod geslom »Telesna vzgoja mladim« se je pričelo 29. novembra novo obdobje pionirskih iger in tekmovanj šolske mladine za leto 1963 z nalagami in programi iz ljudske tehnike.

S tem je Občinska zveza prijateljev mladine v Kočevju postavljena pred precej težko in zahtevno nalogo predvsem zaradi trenutnega stanja ljudske tehnike v naši občini. V Kočevju sploh nimamo društva »Ljudske tehnike« razen nekaj pionirskih krožkov na osnovnih šolah. Občinska zveza društev prijateljev mladine mora za te igre formirati operativni odbor, ki bo skrbel prihodnje leto za uspešen in pravičen razvoj iger, nima pa se za sodelovanje na koga nasloniti. To v Kočevju ne bi smelo biti vprašanje, če pomislimo, da je v občini »Društvo inženirjev in tehnikov« z nad 150 člani. Od koga naj pričakuje »Ljudska tehnika« oz. mladina in družba pomoči na tem polju društvenega dela, kakor od ljudi, ki imajo za to potrebno strokovnost.

Prepričani smo, da se bo našla rešitev in izhod in ne bomo dopustili, da bi zaostajali za manjšimi kraji, ki imajo že dobro organizirano ljudsko tehniko, čeprav v kraju nimajo »Društva inženirjev in tehnikov«. S tem bo treba poiskati, kajti v drugih občinah so zunaj že programi tekmovanja, medtem ko nimamo pri nas zagotovljenih niti osnovnih pogojev za uspešno delo, t. j. krajevnih društev »Ljudske tehnike«.

Pionirski kotiček

Pričakovanje

Bilo je pozno popoldne. Deževalo je. Ulice so bile prazne in puste. Nenadoma se je od daleč zaslislalo zavijanje sirene in postajalo vse glasnejše. Izza ovinka je po mokri cesti pridrvel rešilni avtomobil.

Ustavil se je pred bolnišnico. Iz avtomobila so prinesli na nosilih žensko. Bila je nezavestna, poleg pa je stala njena hčerka. Bila je vsa prestrašena. Ponesrečenko so odnesli v operacijsko sobo.

Neka sestra je odpeljala dekle v čakalnico, da bi tam počakala in zvedela, kaj bo z materjo. Sedela je, srce pa ji je razburjeno utripalo. Mračilo se je že,

po šipah pa so enakomerno drsele dežne kaplje...

»Bo mama umrla?« se je spraševala. »Oh, ne, kaj takega se vendar ne sme zgoditi, saj imam samo njo... Mati! Hotela se je otresti teh strašnih misli in preiščevati o čem drugem. Vendar so ji vse misli uhajale k materi, tja v operacijsko dvorano. Se vedno jo je videla na nosilih, okrvavljeno in nezavestno.

Sestra, ki je stopila v čakalnico, jo je premotila. Skočila je k njej in jo vprašala, kako je z mamo. Zvedela je, da ni več v taki nevarnosti, potrebna pa je teška operacija... Trudno se je sesedla. Ko jo je sestra videla

tako izčrpano, je dejala, naj gre v restavracijo na oni strani ceste. V restavraciji je bilo malo ljudi. Sedla je in naročila čaj z limono. Piti ni mogla; strmela je v kocke sladkorja, jih preštevala in šepetala: »Da, ne, da...« Ostala je le še ena kocka, ki je odločila »da«.

Naglo je vstala in odhitela v bolnišnico. Na hodniku je srečala sestro in jo vprašujoče pogledala. »Mati vam je umrla!«

Stisnilo jo je v grlu, stekla je po hodniku, v sobo. Na postelji je zagledala mamo, vso bledo in mirno. Pokleknila je k postelji in poljubila mamo, privila se je k njej, v prsih pa jo je tiščalo in grabilo...

Počasi in tiho je vstala in odšla domov. Se vedno je deževalo. Srečavala je otroke, ki so se veselo pogovarjali s svojimi mamicami. Ona pa... ona pa ni več imela mame...

Štefka Fajs, 8. r.

Ribnica

Pionirske igre so končane

Pionirske igre za leto 1962, ki so bile posvečene telesni vzgoji mladih, so bile 29. novembra končane. Že med letom smo poročali o podrobnostih iger, kjer so zastopniki naše občine zasedli vidna mesta in kvalitetne uspehe na telesno vzgojnem polju, pa tudi v ostalih nalogah, ki so bile sestavni del tekmovalnega načrta. S temi pionirskimi igrami se je med mladino poživilo zanimanje in razširil razmah za ustanavljanje šolskih športnih društev, ki naj bodo v bodoče nositelji vse osnove splošne telesne vzgoje med šolsko mladino. V ljubljanskem okraju je tekmovalo v pionirskih igrah preko 90 osnovnih šol. V teh težkih in celoletnih borbah je zasedla šola »Mirko Bračič« iz Kočevja IV. mesto in šola »Jože Šeško« XVI.

mesto, za kar je prejela prva 50.000 din in druga 20.000 din nagrade od okrajnega odbora JPI 62. Ta uspeh je vsekakor lep in zaslužijo za to vso pohvalo vsi, ki so kakorkoli pomagali v tej ponovni afirmaciji našega kraja na polju telesne kulture.

Razveseljivo je, da je oživelo zanimanje za telesno vzgojo tudi med mladino večjih okoliških šol. Za uspehe na teh šolah bo podelila nagrade občinska komisija JPI 62 pri občinski zvezi društev prijateljev mladine skupno z občinsko zvezo za telesno vzgojo. Nagrade bodo podeljene kolektivno v vrednosti 100.000 din in jih bodo izročili zastopniki odbora na šolskih proslavah ob prihodu Dedka mraza.

Občinski odbor za pionirske igre 1962 Kočevje je bil v okrajnem

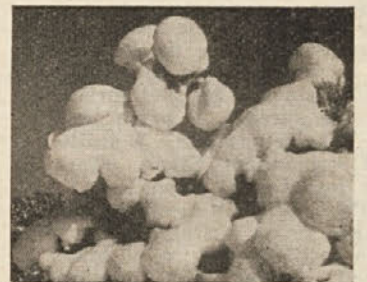
merilu pri ocenjevanju delavnosti uvrščen na prvo mesto in je prejel za to posebno priznanje. Telesnovzgojni delavci so tako ponovno opravili veliko nalogo za ugled Kočevja in kot primer ostalim občinam v okraju.

Odbor je sklenil, da bo program pionirskih športnih iger v občini obdržal še za leto 1963 in bo tako obogatil športni program v okviru proslav 20. obletnice Zbora slovenskih odposlancev.

Zimska noč

Zemlja počiva pod debelo snežno odejo, nad njo pa se pne mrzla, a čudovita zimska noč. Kljub mrazu ležim pri odprtem oknu. Dolgo prisluškujem v noč, gledam zasnežene poljane.

Noč je jasna in mesečna. Na nebu se prižigajo vedno nove zvezde, ki pa pričnejo kmalu po polnoči ugašati. Vse je tiho, le kdaj pa kdaj se zasliši od oddalje-

BOGATI »SADOVI« LETOŠNJE ZIME Foto: Mohar

nega griča zateglo pasje lajanje. Drobnji ledeni kristali se kakor žlahtno kamenje lesketajo v luninem svitu.

Nenadoma preseka spokojno tišino oster, presunljiv pisk lokomotive in po železniškem nasipu zdrvi vlak. Enakomerno udarjanje koles se še nekaj časa sliši, potem pa zamre v zasneženi daljavi.

Ko mi prične spanec zagrinjati misli, me ponovno vzdrami oddaljen pok puške. Napol v snu si predstavljam lovca na preži, potem divjad, ki počasi pride po snegu in lovčevu veselje, ko je zadel.

Dušan Hočevar, 8. r.
Ribnica

Ob jelenjem ruku

Lani sredi septembra je odšlo nekaj lovcev, med njimi tudi moj stric, na jelena v Veliko goro, kjer imajo lovci lepo lovsko kočjo. Ker še nisem videl jelena, me je stric povabil s seboj.

V soboto popoldan sva se odpravila s sošolcem Jožetom v goro. Počasi sva hodila in občudovala naravo, ki je že dobivala mavrične jesenske barve. Spotoma sva srečala srno z mladiči, ki so že vsi dobili sive kožuške. Po

dobri uri sva prišla do kočje, kjer so se lovci predali popoldanskemu dremežu. Oddahnila sva si in popila čaj, ki so nama ga ponudili, nato pa so se lovci razgovorili o rukajočih jelenih.

Pozno popoldan smo se razšli, vsak na svoje mesto. Ko se je zmrčilo, je pričel sošolčev oče oponašati jelena, toda odgovora ni bilo. Nekam potlačen sem se s stricem vrnil v kočjo, ko pa je opazil mojo slabo voljo, me je po-

tolažil, da bom zjutraj gotovo slišal jelena.

Po izdatni večerji, zabeljeni z lovskimi šalami, smo legli, toda misel na rukajočega jelena mi ni dala miru.

Zgodaj zjutraj smo spet odšli na svoja mesta. Prav blizu sem zaslišal votel »uhuhuhu«, glas velike uharice. In potem, ko se je pričelo daniti, sem iz daljave zaslišal zategel, rukajoč glas jelena. Glas me je razburil in srce mi je pričelo hitreje utripati. Jelen se je počasi bližal in njegov glas je mogočno odmeval po gozdu. Kar malo strah me je bilo pred rogoviležem, ki ga po pravici imenujejo »kralj naših gozdov«.

Zagledal sem tri košute, ki so, visoko dvigajoč glave, ovohavale zrak, nato pa zbežale... Nato smo se vrnili v kočjo, kjer so lovci že pripovedovali doživljanje tega jutra, precej pa so govorili tudi o neuspelem lovu. Na poti domov sem bil menda samo jaz dobre volje, saj se mi je izpolnila vroča želja — slišal sem jelenji ruk.

Mirko Fegic

MRAZ

— Danes je pa tako mrzlo, da se ne morem niti tako hitro tresti, kot me zebe!

NOB v številkah

(Nadaljevanje s 5. strani)

itd.) še nad dva milijona ljudi. To pomeni, da je v vojni padlo ali tako ali drugače umrlo skupno 3.750.000 ljudi (skoraj 24% prebivalstva!). (Jugoslavija je po številu žrtev tretja, takoj za ZSSR in Poljsko, ki sta izgubili 7.000.000 in 6.028.000 ljudi. V relativnem odnosu je še pred SZ: na tisoč prebivavcev jih je Jugoslavija izgubila 108, SZ pa 40 in le Poljska jih je izgubila še več — 230 na tisoč prebivavcev!)

In še materialna škoda: porušenih in požganih je bilo nad 820 tisoč hiš, onesposobljenih 90% prog, uničene je bilo 36,5% indu-

strije, uničenega ali izropanega je bilo 56% kmetijskega inventarja itd. Jugoslavija je prijavila na konferenci za reparacije kot neposredno škodo 9 milijard 145 milijonov dolarjev, vsa škoda, ki jo je napravila vojna, pa znaša približno 45 milijard dolarjev! Po materialni škodi na enega prebivavca je Jugoslavija na prvem mestu. Po poljskih statistikah znaša materialna škoda na enega prebivavca v Jugoslaviji 13.900, v SZ 9.660, na Poljskem pa 9.571 zlotov.

Strahotno vojno pustošenje bo imelo globoke posledice že vrsto let, kljub vsem naporom po vojni socialistični izgradnji...

POČITNIŠKO POTEPANJE PO JUGOSLAVIJI (3)

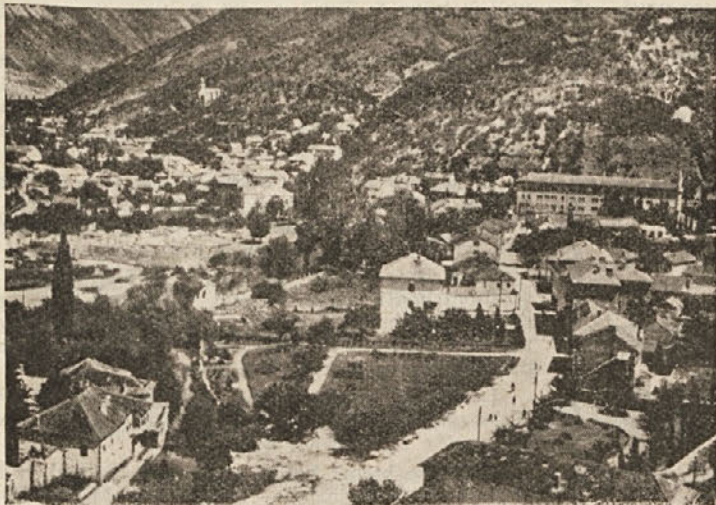
Zamenjani ženi

Največ preglavic je bilo s prenočevanjem, čeprav smo prvo noč prebili v vlaku, pa tudi drugo bi, kakor je vse kazalo. Kako bo naprej, v Dubrovniku, si niti predstavljati nisem mogel...

(Tudi na kolesarskem potovanju pred petimi leti, ko sva se z Žanom pehala mogočno obložena po bosanskih cestah, nama je bilo včasih prav neprijetno. Prideva — pozno zvečer v Banja Luku in se, vsa prašna, prepotena in kosmata, ustaviva na »promenadi« ter se nič kaj duhovito ozirava po sprehajavcih. Najdeva nekakšen internat in povprašava za preno-

naj povprašamo v hotelu nasproti postaje. Ko smo tam vratarja nekako zbudili, nas je čemerno premeril z očmi in povedal, da ima še nekaj delno zasedenih skupinskih sob s pretirano ceno.

Nato smo obšli še dva hotela, kjer so nas nekoliko postrani gledali (kakor bi se čudili, kako smo zašli v Mostar) in se končno naselili v hotelu Mostar. Pot bomo na-

STOLAC — panorama

čišče. »Nema mesta!« se naju na kratko otrse debela, starejša upravница. Moledujeva, pojasnjujeva, da sva od daleč, Slovenca. Dobiva prenočišče, samo zato, ker so imeli pod streho vse »primerke« jugoslovanskih narodov, le Slovenca niso imeli nobenega...

V Bosni, kakor povsod v južnih krajih, imajo precej svojevrstne pojme za razdalje. Večkrat sem že vprašal koga, kako daleč je do nekega kraja: »Dve sati in oho-ho...« In potem sem krevsal »dve sati in oho-ho« in spet vprašal. Odgovor isti... Z Žanom sva tedaj prišla v mesto Kupres, za koten kraj na enem številnih kraških polj. Lep kraj sicer, toda prepoln »spominov« na vojno. Vprašava fanta, ki s čikom v ustih podpira podboje edine gostilne, kako daleč je do naslednjega kraja, Sujice. »Pa, ovaj, ovako oko deset kilometara. Put ide kroz nizbrdice...« In potem sva dober del poti sopihala v hrib, preklinjala onega v Kupresu in se po 22 kilometrih znašla na cilju...

Mrak je že padal, ko je avtobus zapeljal na mostarske ulice in se ustavil pred hotelom Neretva blizu postaje. Na nizkem, tradicionalno rumeno prepleškanem in že nekoliko očrnelim poslopju smo prebrali napis KOLODVOR in neutegoma zavili tja. Ko smo odhajali prtljago, smo zvedeli, da odpelje vlak, ki smo ga hoteli počakati, šele čez tri dni, ko se prične turistična sezona...

»Lepo godljo si nam skuhal s svojim voznim redom!« sta se hudovali ženski (oh, ženske na potovanju!). Branil sem se, da sem pač spregledal postavko v voznem redu, ko pa je včasih tako nepregleden kot naši plačilni sezname.

LOV ZA PRENOČIŠČEM

In že je stal poleg naš neumorni vodič iz avtobusa. Svetoval je,

daljevali z avtobusom ob desetih dopoldan...

MOSTAR

Mostar je zgodovina. Toliko lepega, zanimivega je v tem velikem mestu na obeh bregovih legendarne Neretve, sredi kraškega sveta. Mesto je staro, bregova reka pa med drugim povezuje že omenjeni slikoviti, stari most. Ko so ga Turki zgradili, so na obeh straneh mostu postavili stolpaste kule za stražarnico, smodnišnico in ječo. Na levem bregu so bile prodajalne, kjer so prodajali blago iz Carigrada in Male Azije, ter obrtne delavnice, zlatarske, kleparske, usnjarske in krojaške. Takrat (v 16. stoletju) je bila zgrajena tudi lepa Karadžoz-begova džamija.

V prejšnjem stoletju je bil Mostar sedež hercegovskega Ali paše Rizvanbegovića, ki je izposloval dovoljenje za zidavo pravoslavne cerkve, ker so ga Srbi podpirali v boju z uporniki. Ali paša je kasneje uvedel strahovlado in dal nad tisoč meščanov obglaviti in glave natakiniti na kopja.

Pod avstrijsko upravo je bil zgrajen hotel Neretva. Takrat se je v mestu razvilo bujno kulturno življenje, usmerjeno proti tuji oblasti. Pod vplivom »Mlade Bosne« je prišlo do odkritih napadov in uporov. Okupator je med zadnjo vojno Mostarce množično obehal.

Dolgo časa (še v stari Jugoslaviji) je mesto ohranilo svoj orientalski videz, pa osvoboditvi pa je nev čas. novo življenje tudi sem nezadržno prodrlo; naslo rastejo nove stavbe, moderni bloki, mesto se širi, število prebivavcev hitro narašča. Ob tem pa ne pozabljajo na preteklost, zavedajo se nomena in dragocenosti številnih kulturnozgodovinskih spomenikov. O tem, o preteklosti, zatiranju pod tujim jarmom govori

stari del mesta ob mostu, ki ga skrbno čuvajo in urejujejo.

ZAMENJANI ŽENI

Zjutraj nas je upravница hotela zelo hladno sprejela. Ni ji šlo v glavo, da sva s Filipom čez noč zamenjala ženi! Debelo smo jo pogledali.

»Kako, prosim?«

»Veste, nisem si mislila kaj takega od vas, pa še v tem hotelu!« je bila vsa ogorčena, mi pa tudi. Šele kasneje smo nekako prišli skupaj, ko smo razvozljali, da se fant, ki nas je zvečer vpisal, ne razume veliko na slovenske primčke, slabo čita latinico in ni bilo nič čudnega, da je zamešal prijajne kartončke... Razšli smo se prijateljsko, zadovoljni, da se je »neljubi incident« tako preprosto razvozljal.

»NASVIDENJE, ČIRO!«

Poslovlili smo se, poslovili od hotela, Mostarja in betežnega, starega čira, ki bo šele čez tri dni odseljal proti Dubrovniku...

Še zadnji trenutek smo ujeli avtobus, v katerem je še bilo nekaj prostih mest; prijazni spovednik, ves zasopel in prepoten, se je potrudil in nas namestil kar najbolje, kajti čakala nas je še dolga, skoraj osem ur trajajoča vožnja po nič kaj udobnih cestah, preko hercegovskega kraja, kjer sonce neusmiljeno pripeka, od razbeljenega kamenja pa žehiti neznožna vročina...

MOSTARSKO POLJE

Iz zaradi poletne suše pusto, odbijajoče, prav taki pa so okoliški hribi: pusti, goli, Neretva teče od tu naravnost proti jugu, proti Metkoviću in Pločam. Skozi množne apnenčaste sklade si je utrla pot, zase, cesto in ozkotirno železnico. Pri Gabeli prestopi dalmatinsko mejo in se razlije po močvirni pokrajini.

Vzhodno do doljnjje Neretve se svet dviga v puste, z redkim grmičjem porasle planote, med katerimi je veliko znamenitih kraških polj. Največje je v tem predelu Popovo polje. Dolgo je 30 kilometrov. V vzhodnem delu je dno kamnito, v zahodnem iz rahlih nanlavin, ki jih je nanosila reka Trebišnjica...

TREBINJE, 26 km oddaljeno od Dubrovnika

POKOPALIŠČE BOGOMILOV

»Glejte, pokopališče!« me je nenadoma sunil pod rebra starejši tovariš, ki je potoval iz Prozora na odhiv v Dubrovnik. Pogledal sem. Poleg ceste sem opazil celo vrsto nizkih, masivnih kvadratnih kamnov, tako nekako kot na pokopališču. Povedal je, da je to eno najstarejših pokopališč pri nas, menda grško (kasneje sem se pozanimal in zvedel, da je to pokop-

pališče »bogomilov«, posebne verske skupine). Radimlje, kjer je pokopališče, je nedaleč od mesteca Stolac, kjer smo se za nekaj časa ustavili.

Stolac leži v istoimenskem polju, vzhodno od Neretve in ima nekaj nad dva tisoč prebivavcev. Ko smo sedeli na vrtu lepo urejene restavracije, sem se spustil v pogovor s starejšim tovarišem — domačinom. Povedal je, da je mesto precej staro, o čemer pričča tudi starodavna trdnjava na hribu nad mestom. Nazadnje so jo uporabljali Avstrijci in jo tudi nekaj popravili, med NOB je bila precej porušena, sedaj pa grad obnavljajo in preurejajo v muzej.

V okolici mesta se je že zgodaj razvilo osvobodilno gibanje, kljub številnim razprtijam med Srbi in Hrvatji, ki tam žive, kljub (ali prav zaradi) nerazumljive narodnostne nestrpnosti. Veliko ljudi je bilo pobitih, sedaj, po vojni, pa grenki spomini tonejo v pozabo, obe narodnosti se spajata, stapljata v nov narod... Mestece je lepo urejeno, čeprav mu ne manjka značilnega orientalskega vzdušja.

POPOVO POLJE

Polje, ki je največje v teh krajih, je od jeseni do pozne pomladi pod vodo (predvsem dolnji del), nato pa posejajo koruzo, ki lepo uspeva. Ko se tako vozimo po teh hribih, se nam nenadoma odpre pogled na polje, ravno kot miza, tako lepo zeleno, kjer pa so njive, ki izgledajo iz višine kot velika šahovnica, se barva že sprevrča v rjavorumen. Nad poljem, v bregovih, pa se šopirijo majhne, preproste hišice, okoli njih in nižje ob njivah, pa tudi sušilnice za koruzo... Večinoma pa je tudi to polje, proti pričakovanju, pusto, kamnito, poraslo z nizkim grmičevjem. Nekje med skalovjem, v globoko zjedeni strugi, se leno preliva ponikalnica Trebišnjica, ki delno pod zemljo odteka proti Gružu, predmestju Dubrovnika, delno pa v Neretvo.

TREBINJE

mesto s 3500 prebivavci, leži nekje ob Trebišnjici, v enem njenih številnih okljukov. Daleč naokrog vidimo po okoliških gričih stare trdnjave, ki so jih zgradili Avstrijci za obrambo pred Črno-

gorci. Tik ob starem mestu se razvija novo, moderno mesto z lepim hotelom, številnimi stanovanjskimi in poslovnimi zgradbami in tovarno orodja. Iz Trebišnjice črpajo vodo in z njo namakajo polje, v načrtu pa je zgraditev sistema elektrarn, ki bodo dajale letno nad 2 milijona kWh; odpravljene bodo poplave in urejeno namakanje Popovega polja...

France Grivec

Gostinstvo na rešet

Pred kratkim je svet za blagovni promet in turizem pri občinskem ljudskem odboru Kočevje razpravljajal o problemih in nalogah gostinstva. Predvsem so člani sveta obravnavali rentabilnost gostišča, naloge gostinstva z ozirom na proslavo v prihodnjem letu in sploh s povečanim dotokom tujih gostov, ko bo zgrajena nova cesta, o združevanju gostišč, o možnosti, da bi zainteresirali druga gostinska podjetja, da bi ustanavljala obrate v naši občini in drugem.

ZASTARELA GOSTINSKA POSLOPJA

Kočevska gostišča so skoro vsa v starih prostorih. Za njihovo vzdrževanje in moderniziranje bi bilo potrebnih precej sredstev, ki pa jih gostišča nimajo, saj ustvarjajo le malenkostne sklade. Prav zaradi tega je delavski svet podjetja »Hotel Pugled« sklenil, da začasno ne bi prevzeli nobenega starega gostišča. Za normalno poslovanje bi to podjetje namreč že v prihodnjem letu moralo v sedanjih gostinskih prostorih investirati okoli 20 milijonov dinarjev.

KAVARNO NE BODO ZAPRLI

Nadaljnji problem, o katerem so člani sveta razpravljali, je bil: kaj ukreniti s kavarno »Zvezda«, ki je nerentabilna, oziroma ima

celo več sto tisoč dinarjev izgube. Člani sveta so se zedinili, da je kavarna v Kočevju nujno potrebna, posebno pa bo potrebna še, ko bo zgrajena nova cesta in je zato ne kaže zapreti.

NAKAZANA REŠITEV

Svet je nato sprejel več priporočil in sklepov za rešitev težkega položaja gostišča. Tako bo dal svet priporočilo svetu za finance, naj bi omilil »Hotelu Pugled« dajatve in znižal najemnino, oziroma naj bi bile dajatve take kot so, a bi potem občinski ljudski odbor vrnil del sredstev hotelu. Vrnjena sredstva pa bi hotel lahko dal le na sklade.

Naslednje priporočilo je dal svet hotelu, naj bi uredil nagrajevanje tako, da bi bili vsi zaposleni čim bolj zainteresirani za večji pro-

met, razen tega pa naj bi hotel poiskal še vse notranje rezerve, ki prav gotovo so.

Svet je dal priporočilo še stanovalniškimu skladu, naj bi v pri-

hodnjem letu dal hotelu na razpolago sredstva, ki se zbirajo v skladu s plačevanjem najemnin za lokale. Ta sredstva naj bi dobil »Hotel Pugled« kot kredit na daljšo dobo in po zmerni obrestni meri.

Svet je razpravljajal in sklepal še o nekaterih drugih zadevah s področja gostinstva.

Razprava o Kemični

Pred kratkim je svet za industrijo in obrt pri ObLO v Kočevju razpravljajal o Kemični tovarni. Zastopnik tovarne je prikazal svetu, s kakšnimi težavami se je boril in se še bori kolektiv njihovega podjetja, ki je še v izgradnji. Najprej so več let iskali inozemskega kreditorja, potem pa so bile še težave z nabavami. Predvsem so bili občutno podaljšani dobavni roki za potrebne stroje in opremo iz inozemstva, podobne težave pa so se pokazale tudi pri domačih dobaviteljih. Hkrati z zakasnitvijo dobavnih rokov pa so porasle tudi cene naročeni opremi, zaradi česar se je gradnja občutno podražila. Podjetju pa je v tem času uspelo dobiti in priučiti potreben strokovni kader.

Zastopnik podjetja je tudi poročal, da bo tovarna predvidoma do 30. junija 1963 v izgradnji, nato do konca leta v poizkusni proizvodnji, z novim letom 1964 pa bi začela z redno proizvodnjo.

Člani sveta so dali na poročilo predstavnika tovarne nekaj priporočil. Predlagali so predvsem, naj bi poročilo dopolnili z nekaterimi podatki iz plana podjetja in z izračunom rentabilnosti proizvodnje. Dopolnjeno poročilo bo svet predložil ObLO, ki bo o Kemični tovarni razpravljajal na prihodnji seji.

IZDELAN PROGRAM GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Svet za kmetijstvo in gozdarstvo pri ObLO Kočevje je na zadnji seji obravnaval gozdno gospodarske načrte za družbene gozdove in za del privatnih gozdov (Struge). To je daljši program gospodarjenja z gozdovi in njihovega izkoriščanja. Svet se je s predloženimi načrti strinjal in jih bo dal v razpravo ObLO.

Svet za kmetijstvo in gozdarstvo je imenoval tudi komisijo, ki bo proučila nadaljnji razvoj kmetijstva in gozdarstva na območju občine ter organizacijske oblike kmetijskih organizacij. Nadalje je svet imenoval še komisijo, ki bo pripravila odlok o agrotehničnemu minimumu.

Sredstva za spominsko ploščo

»Zahtevamo, da se nekatere dobe sredstva za ureditev spominske plošče 160 padlim borcem in žrtvam fašističnega terorja,« je bil soglasen sklep udeležencev konference krajevne organizacije Zveze borcev Sodražica, ki je bila v nedeljo, 16. decembra.

Prebivavci Sodražice in bližnje okolice so prispevali v lesu ali denarju okrog 10 milijonov din za gradnjo zdravstvenega doma v Sodražici. Zdravstveni dom z avlo in spominsko ploščo z imeni padlih junakov v NOB naj bi bil spomenik tako padlih kot partizanskemu kraju. Dom bo kmalu dograjen, pripravljen je tudi prostor, kjer naj bi bila vzdana spominska plošča. Sedaj pa se je zataknilo pri denarju. Plošča bo stala predvidoma okrog 700.000 din, iz občinskih in okrajnih virov pa je objavljeno samo 100.000 din. Člani Zveze borcev so upravičeno zahtevali, da je Sodražica zaslužila, tako kot drugi kraji, kjer je skupnost prispevala sredstva za spomenike, da bo v tem kraju spominska plošča. Spomnimo se samo, koliko je Sodražica med zadnjo vojno pretrpela, saj je bila skoraj do tal porušena. Pa tudi prelita kri 160 Sodražanov je zaslužila skromno priznanje za njihovo veliko žrtev.

Na konferenci so razpravljali tudi o drugih stvareh. Precej besed je bilo izgovorjenih o priznavanju posebne delovne dobe. Ožji odbor krajevne organizacije ZB je na 12 sejah razpravljajal o prošnjah 23 prosvitcev za priznanje posebne delovne dobe. Odbor je bil pri delu zelo natančen in je zahteval za uveljavljanje dobe podrobno dokumentacijo. Predlagano je bilo, da bi prosvitci za posebno delovno dobo pohiteli, tako da bi v letu dni zaključili s temi stvarmi.

Sodraška organizacija ZB šteje 221 članov, kar predstavlja pomembno politično in bojovniško organizacijo. Člani so se udeleževali v lepem številu raznih manifestacij ob proslavah in praznikih. Drugo leto, ko bomo proslavljali 20. obletnico Kočevskega zboru, bo več pomembnih proslav. Naj-

večja bo za občinski praznik 26. marca in se je bodo v lepem številu udeležili tudi člani ZB iz sodraške organizacije. Organizacija bo še posebno lepo proslavila krajevni praznik — 25. maj. Tega dne bo izročen svojemu namenu novi zdravstveni dom, odkrita pa bo, to smo prepričani, tudi spominska plošča.

Govorili so tudi o vlogi članov Zveze borcev v organizaciji Socialistične zveze. Bivši borci in aktivisti bi morali biti med najaktivnejšimi političnimi delavci v

SZDL in ostalih političnih organizacijah.

Umesten je bil predlog, da se določi dan, ko bodo lahko člani Zveze borcev dobili ustrezna pojasnila, za katera bodo terjali odgovor. Vsako prvo nedeljo v mesecu bo v dopoldanskih urah predstavnik krajevnega odbora ZB na razpolago članom in jim dajal ustrezne informacije.

Razpravljali so tudi o drugih zadevah organizacije in na kraju izvolili nov 11-članski odbor, nadzorni odbor in delegate za občinsko konferenco. Sprejeli so tudi sklepe, ki jim bodo za napotilo v bodočem delu.

K. O.

Konferenca ZB v Grčaricah

V nedeljo, 16. decembra, je bila letna konferenca Zveze borcev NOV Grčarica. Pregledali so delo v preteklem letu in ugotovili, da je bilo še kar plodno. Po končanem krajšem poročilu, ki ga je imel predsednik Ivan Oberstar, je podal svoje poročilo tajnik Ivan Grivec. V njem je orisal delo v preteklem letu in podal nekaj smernic za v bodoče. Kritiziral je

tudi slabšo udeležbo članstva na konferenci. V organizacijo je vključenih 59 članov. Od teh je 11 bolehnějšíh predlaganih prihodnje leto za okrevališče.

V diskusiji so tudi ugotovili, da se je konference udeležilo pre malo članov osnovne organizacije ZKJ. Obe organizaciji naj bi namreč tesneje sodelovali.

Po končanih volitvah novega

odbora so sklenili prirediti veselico, z izkupičkom pa bi med drugim kupili nekaj mrliške opreme. Sklenili so tudi, da bodo pokopališče dokončno uredili. Ko bi bilo pokopališče sistematsko urejeno, bi prostore za grobove dajali v desetleten najem. Tako bi tudi pokopališče v Grčaricah dobilo lepšo podobo.

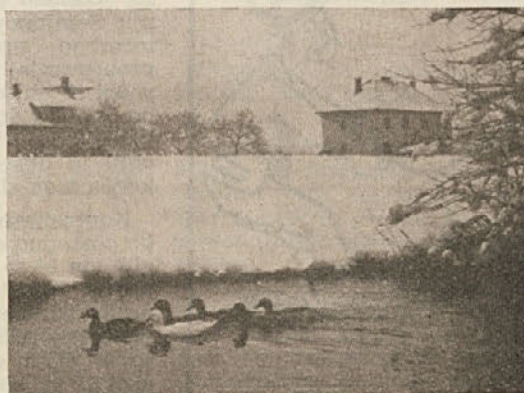
Na kraju še nekaj. Dvorana v kulturnem domu, kjer je bila konferenca, je bila na splošno negodovanje popolnoma mrzla. V peči je zagorelo šele potem, ko je nekaj bližnjih članov skočilo domov po drva.

N. Černe

Konferenca ZB

Krajevna organizacija združuje borcev NOV Kočevje, Mahovnik in Trata bo imela letno konferenco 27. decembra 1962 ob 19. uri v dvorani množičnih organizacij v Kočevju.

RACJA FLOTA NA BISTRICI
Foto D. Mohar

Neljuba pomota

Janez je drvaril v gozdovih. Zgodaj zjutraj je odhajal na delo in pozno zvečer prihajal domov. S trdim delom si je služil vsakdanji kruh in še vesel je bil, da je imel stalno delo. On je drvaril, žena pa je dninila pri sosedih, za kar so ji spomladi zoral dve njivici in jeseni pripeljali drva.

Nekoč pa je žena opazila, da ji grče, ki jih ima za peč, nekdo krađe. To je povedala tudi Janezu, ki sprva ni verjel, vendar se je naslednji dan, ko je zopet izginilo nekaj najlepših grč, o tem prepričal.

»Ni hudič, da ne bi to preprečil,« je mrmral, ko je koračil okoli skladovnice.

»Da, ravno tako bom napravil,« je pripovedoval ženi. »S svedrom bom navrtal dve najlepši grči in ju nabil s smodnikom, potem pa položil na vidno mesto vrh skladovnice. Če bodo zmanjkale, bomo huđirjevo hitro zvedeli, kdo nam krađe drva!«

Tako je tudi napravil. V dve najlepši poleni je zavrtal luknje, natresel vanje smodnika in odprtine na vrhu zabil s papirjem in lesenim čepom. Čelne strani je zamazal z blatom, da se ne bi kaj poznalo in grči položil vrh skladovnice. Zabičal je še ženi, naj pazi, če bo kaj nakladala v peč, potem pa je odšel v gozd.

Zvečer, ko se je vračal z dela, je že od daleč zagledal pred hišo gručo ljudi. Takoj mu je v glavo šinila misel, da mora biti kaj narobe. Pospešil je korake in skoraj v teku prišel domov.

»Kaj je? Kaj se je zgodilo?!« je v eni sapi planilo iz niega. V tem je tudi že zagledal ženo, ki je vsa skrušena, bleda in z opaljenimi lasmi stala sredi žensk, ki so jo tolažile.

Ni mu bilo treba več spraševati — vstopil je v kuhinjo in zagledal prizor, ki ga ni nikoli več pozabil. Po tleh je bilo vse polno ometa in ogorkov, politih z vodo, krušna peč pa je žalostno zijala v kotu, kot bi kdo s topom ustrelil vanjo. Postal mu je jasno, da je žena pozabila na zamini-rane grče in jih naložila v peč.

Od tistih dob ni Janez več miniral dvr.

Norbert Černe

Za SMEH in DOBRO VOLJO

RIBNIŠKA

Ribničan je kopal štirno. Kup izkopane zemlje se je vidno večal. Pa pridejo firbčni sosedje in ga sprašujejo, kam bo dal odvišno zemljo. On jih pa pomilovalno pogleda in reče:

»Glej jih norcev, kaj še tega ne veste! Drugo jamo bom skopal in to zemljo notri nasul.«

PROTIALKOHOLNA

V neki vasi je bilo protialkoholno predavanje, ki se ga je udeležil tudi 85-letni starček. Preda-

vatelj je prepričeval poslušavce, kako škodljivo je uživanje alkohola, nato pa vprašal navzočega starčka: »Vi pa verjetno niste veliko pili v življenju, ko ste dočkali tako starost?«

Starček je odgovoril, da ni bil še nikdar pijan. Nato ga je predavatelj spet vprašal: »Menda ste najstarejši v vasi.«

»O ne, moj brat je osem let starejši.«

»Bi lahko govoril z njim?« se je zanimal predavatelj.

»To pa ni mogoče, ker je vedno pijan!«

Kmetovalec:

Kaj naj storim s teboj, da bom imel čimveč koristi?

Prašič:

Oderi mi kožo in jo oddaj zbiralnici KOTEKS TOBUS.

Blok za oddano kožo skrbno shrani, ker z njim sodeluješ pri jubilejnem nagradnem žrebanju, ki ga prireja »Kmečki glas« in »Koteks Tobus«. Če boš imel srečo, dobiš avto, material za hišo, moped, radio-aprat ali kaj drugega izmed številnih dobitkov.

Veliko nagradno žrebanje

Kmetovalec: Saj res, tako bom storil. Kožo ti odrem, tako dobim zanjo denar in morda dobitek.

Urednikova pošta

TUDI GROBIH NAPAK NE SMEŠ KRITIZIRATI

Pod tem naslovom so »Novice« v rubriki »Urednikova pošta« z dne 14. XII. 1962 objavil članek tov. Jožeta Žabjaka, v katerem ostro kritizira moje delo in odnos do bolnika. Da bi bila javnost objektivneje seznanjena z dejanskim stanjem, želim, da objavite moj odgovor.

Imenovanega tovariša sem res peljal z rešilnim avtomobilom v Novo mesto, čeprav značaj njegove poškodbe nikakor ni opravičeval prevoza z rešilnim avtomobilom. Ker pa sem imel še enega, težjega bolnika, ki je bil nepokreten — in le ti so upravičeni do rešilnega avtomobila — je zdravnik dovolil, da sem istočasno peljal še tovariša Z. Bila je nedelja in sem bil dežurni šofer. V Novem mestu sem dejal sestri, da se mi mudi nazaj, ker sem pač dežurni in jo prosil naj poškodbo tov. Z. takoj oskrbijo. Ker mi tega ni zagotovila, sem tovarišu Z. obrazložil situacijo in mu tudi povedal, da ga nikakor ne morem čakati in da se naj posluži redne prometne zveze. Takoj sem se vrnil nazaj v Kočevje, čeprav pisec članka trdi, da sem se z ženo nekam odpeljal in tako menda izrabljaj rešilni avto. Da sem se odpeljal res naravnost v Kočevje dokazuje dejstvo, da sem bil čez dve uri ponovno v Novem mestu, kamor sem pripeljal teže poškodovanega pacienta. Tam mi je vratar povedal, da je nekdo iz Kočevja (tov. Z.) preklinjal mene in vso reševalno postajo. Vprašal sem vratarja, kdaj je tov. Z. bil gotov, pa mi je dejal, da komaj

pred četrto ure. Sprašujem se, kako pojmuje tov. Z. reševalno službo in kako mora vztrajati na prepričanju, da bi bilo pravilneje čakati njega najmanj dve uri, kot pa to, da sem v tem času prepeljal v bolnišnico težkega poškodovanca?!

V kovaški delavnici sem res govoril s tov. Z. in mu še enkrat obrazložil, da ga iz že navedenih razlogov nikakor nisem mogel čakati in da so njegove pritožbe neopravičene. Pripomnil sem tudi, da dobro ve, kolikokrat sem mu že ustregel, ko se je vozil z mano v Ljubljano obiskovat svojo ženo in otroka, ki sta bila v bolnišnici. Res sem mu rekel, da mu bom njegovo »hvaležnost« za usluge že povrnili, kajti slej ali prej bo zopet želel novih uslug, teh pa naj od mene nikar več ne pričakuje. To niso nikake grožnje o maščevanju in so zato piščeve navedbe neresnične, kar lahko izpovedo vsi tisti, ki so bili prisotni v kovaški delavnici. Kdor pozna delo reševalcev, bo lahko presodil, da ne more biti govora o kakršnem koli maščevanju, najmanj pa pri bolniških, ker se reševalci dobro zavedamo svojih dolžnosti do vseh, ki so potrebni pomoči.

Povedal bi še to, da sem se že zagovarjal zaradi pritožbe tov. Z. in tudi stvar razčistil in dokazal, da nisem kriv.

Ivan Valič,

upravnik reševalne postaje

P. S. Pismo podobne vsebine smo prejeli tudi od uprave Zdravstvenega doma. Menimo, da je z odgovorom tov. Valiča na prejšnje pismo sedaj stvar popolnoma jasna.

NOBELOVEC SEMJONOV O RAZVOJU ZNANOSTI DO KONCA STOLETJA

Energija iz globine 30 km

Sovjetski znanstvenik in Nobelov nagrajenec Nikolaj Semjonov napoveduje, da bodo ljudje čez nekaj desetletij izkoriščali toploto iz zemeljskih globin in morda po radijskih valovih prenašali energijo. Po njegovem mnenju bo zaradi vsestranskega napredka doživelo nov razmah tudi naravoslovje.

V tej zvezi je Semjonov omenil dva poglobljena problema naravoslovnih ved: teorijo elementarnih delcev v fiziki in strukturi ter lastnosti visoko organiziranih snovi v biologiji in kemiji. Za sodobno znanost je po mnenju Semjonova značilno in pomembno predvsem podrobno proučevanje notranjega ustroja snovi in oblikovanje novih tipov na temelju doslej neznane tehnologije. Tako sodi Semjonov o razvoju in dosežkih znanosti do konca tega stoletja.

Kontrolirana jedrska reakcija bo postopno sprostila toliko energije, da bi se utegnili zaradi nje preveč segreti zemeljska površina in ozračje nad njo. — Ljudje bodo izkoriščali toplotno energijo do 30 km globoko v zemeljski skorji, ki bo postala praktično neizčrpen energetski vir. — V

zvezi z novimi metodami Semjonov ne izključuje možnosti, da bodo ljudje prenašali energijo po zraku, z ultrakratkimi valovi. — Po zaslugi energije iz zemeljske notranjosti bi človek lahko postal gospodar podnebja na našem planetu.

Tudi o Mesecu pravi Semjonov, da bo »koristen«. Če bi ljudje obdali njegovo površino s polprevodniki in s fotoelementi, bi zemeljski naravni satelit morda postal električna centrala za ves naš planet, hkrati pa bi lahko na njem zgradili atomske električne centrale, tako da Zemlje ne bi več zastrupljali z radioaktivnimi odpadki.

Stepla sta se

13. decembra zvečer sta v gostilni »Pri treh lipah« v Klinji vasi pila in šahirala Janez Gornik in Milan Žagar, oba iz Klinje vasi. Potem sta se sporekla in stepla. Žagar pa je odšel še domov po sekuro in z njo poškodoval vrata pri gostilni. Oba se bosta zagovarjala pri sodniku za prekrške, Žagar pa še pred sodiščem.

SPORTNO SREČANJE PRED DNEVOM JLA

Pokal si je priboril ZROP KOČEVJE

Preteklo nedeljo je občinski odbor ZROP iz Kočevja organiziral v počastitev dneva armade 22. decembra športno srečanje med kočevskimi in ribniškimi športniki, pretežno rezervnimi oficirji. Rezervni oficirji obeh občin so se pomerili v kegljanju in šahu.

V kegljanju sta zavzeli prvo in drugo mesto ekipi kočevskih rezervnih oficirjev, ki sta podrla 2203 keglje oziroma 2084 kegljev. Tretje mesto je zasedla ekipa ZROP Ribnica s 1846 podrtimi keglji, četrto pa garnizon Ribnica s 1839 podrtimi keglji. Med posamezniki je bil najboljši Lojze Henigman (ZROP Kočevje), ki je podrl 394 kegljev.

Tudi v šahu so se pomerile 4 ekipe. Prvo mesto je zasedla eki-

pa Kočevja, 2. ekipa ZROP Ribnica, 3. ekipa ZROP Kočevje in 4. garnizon Ribnica. Rezultati dvo-

bojev so bili naslednji: ZROP Kočevje : ZROP Ribnica 2,5:3,5 in Kočevje : garnizija Ribnica

5,5:0,5. V naslednjem krogu sta se pomerili ekipi Kočevja in ZROP Ribnica ter ZROP Kočevje in garnizon Ribnica. Obakrat sta zmagali moštvi Kočevja (s 4,5:1,5 in 3,5:2,5).

Vsa moštva (in Lojze Henigman, kot najboljši posameznik v kegljanju) so prejela za dosežene uspehe spominske diplome. Ekipa ZROP Kočevje pa si je priborila prehodni pokal.

Srečanje med kočevskimi in ribniškimi rezervnimi oficirji in podoficirji za 22. december, dan JLA, postajajo že tradicionalna. Tokrat so se člani ZROP obeh občin pomerili že drugič. Obakrat si je priborila prehodni pokal ekipa ZROP iz Kočevja. Jože Boldan-Silni, ki je bil pokrovitelj (pa tudi organizator tekmovanja), je v krajšem nagovoru poudaril pomembnost takih srečanj in izrazil željo, da bi s takimi srečanji nadaljevali. Po tekmovanju je bila skromnejša zakuska, ki so jo rezervni oficirji in podoficirji izkoristili tudi za medsebojne razgovore, spoznavanja in tudi za obujanje spominov iz NOB.

Predsednik obč. odb. ZROP Jože Boldan-Silni pozdravlja tekmovavce

Pred občnimi zbori

Do 15. januarja prihodnjega leta bodo občni zbori vseh klubov in društev, včlanjenih v občinski zvezi za telesno vzgojo v Kočevju. To so: Kegljaški klub, Nogometni klub, Balinarski klub, Planinsko društvo, Taborniki, TVD Partizan in šolska športna društva. To bodo široke tribune, saj imajo ta društva in klubi skupno nad 2000 članov, na katerih bodo pregledali dosedanje delo in si zadali nove naloge za delo v letu 1963.

Potrebno se bo temeljito pogovoriti in zavzeti jasna stališča vloge in dolžnosti telesne kulture v novem občinskem statutu. Pogovoriti se bo treba in urediti društveno delo po novem stanju z ozirom na združitev Okrajnih zvez za telesno kulturo Ljubljana,

Kranj in Novo mesto. Vprašanja telesne kulture so v glavnem že tako razčiščena, da je danes jasno, da bo njen nadaljnji razvoj odvisen od njenega položaja v komunah. Tudi bodoče financiranje bi moralo biti strogo v okviru načela — pomoč onim, ki imajo uspehe pri mobilizaciji mladine, množičnosti in kvalitetnih dosežkov. Za vse izdatke društev in klubov je treba uvesti redno družbeno kontrolo.

Društva in klubi bodo morali na teh zborih tudi dokončno seznaniti članstvo z društvenim programom, s katerim bodo sodelovali v skupnem programu praznovanja 20. obletnice Zbora slovenskih poslancev.

Na letošnjih konferencah je bilo veliko govora o sodelovanju mladine v društvenem življenju mesta Kočevje in občine na sploh. Sprejeti so bili tudi sklepi, da bo dal občinski komite LMS Kočevje mladini navodila za delo v telesnovzgojnih in drugih društvih. To je pravilna in razveseljiva odločitev mladine. Na sedanjih občinskih zborih bodo izbrani in voljeni novi odbori društev in klubov iz vrst članstva. Nastopil je torej čas za dejanja po zgoraj navedenem sklepu, da ne bi drugo leto zopet na konferencah brezplodno razpravljali, komu so bila za sodelovanje vrata zaprta in komu odprta.

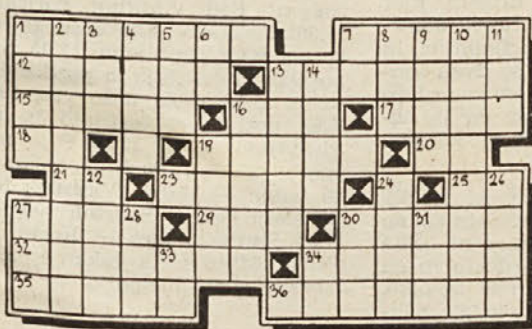
Predsednik obč. zveze za telesno kulturo — ARKO

Križanka

Vodoravno: 1. zvitek traku; 7. posadke, moštva; 12. tek, slast; 13. nabritež, vseh muh poln človek; 15. zavestno vedenje; 16. riba; 17. jutranja padavina; 18. arabski žrebec; 19. tekočinska merska žrebec; 20. grška črka; 21. pripovedna pesem; 23. zvezda repatica; 25. pritrtilnica; 27. vrsta barve; 29. priduhovnik; 30. priimek dveh najdrušev; 32. ladijski poveljnik, pomorski častnik; 34. puščavska žival; 35. brez posebnih znakov življenja; 36. od treh strani obdana suha zemlja z morjem.

Navpično: 1. vrsta moškega pokrivala; 2. majav, neodločen; 3. nedelaven; 4. suha zemlja sredi morja; 5. čistilno sredstvo; 6. zamorec; 7. samoglasnik in soglasnik; 8. veznik; 9. ime znanega slovenskega violinista Ozima; 10. denar, ki ga odstopamo proti kasnejši vrtni uta, majhna hišica; 22. domače moško ime; 24. edinole; 26. prav isti, podoben; 27. organ vida; 28. hlod, odžagan kos debla; 30. klica, luža, mlaka; 31. letenje, polet; 33. kazalni zaimek; 34. veznik.

(idg)

NEKAJ ŠPORTNIH

Za požrtvovalno delo v telesni vzgoji sta prejela tovariša Tone Čuk, predsednik Partizana in Andrej Arko, predsednik Občinske zveze za telesno vzgojo Kočevje, častna priznanja od Zveze za telesno vzgojo Slovenije v Ljubljani.

V Ljubljani je bil formiran okrajni odbor, katerega naloga bo izvesti združenje Okraj-

nih zvez za telesno kulturo Ljubljana, Novo mesto in Kranj v skupno zvezo novega združenja okraja. V tem odboru zastopa Kočevsko tovariš Andrej Arko.

S prihodnjim letom se bodo vključile v Občinsko zvezo za telesno vzgojo Kočevje tudi vse strelske družine iz občinskega področja.

Priprave za nadaljevanje gradnje doma telesne kulture so v teku.

Občinska zveza za telesno vzgojo je pripravila skupen program vseh športnih prireditelj v okvirju praznovanja 20. obletnice Zbora slovenskih poslancev.

Za dolgoletno delovanje v društvu Partizan je prejel tovariš Andrej Arko zlato plaketo kot priznanje od Partizana Jugoslavije, zveze za telesno vzgojo v Beogradu.

Delavska univerza vas obvešča in vabi

Razpisali smo tečaj za pridobitev polkvalifikacije, kvalifikacije in visokokvalifikacije za zidarje, tesarje in upravljavce gradbenih strojev. O pogojih smo obvestili vse delovne organizacije, ki imajo zaposlene delavce v gradbeni stroki. S tečaji bomo začeli prve dni januarja in prosimo vse, ki si želijo pridobiti kvalifikacije, da to sporočijo svojim podjetjem do 25. decembra 1962.

Za vse, ki želijo redno ali izredno študirati pri višji komercialni šoli v Mariboru in nimajo formalne šolske izobrazbe — srednjo šolo, bomo imeli tečaj, na katerem bi predelali snov, ki jo je treba znati na sprejemnih izpitih. Sprejemni izpit lahko dela vsak, ki ima osemletko in tri leta delovne prakse. Prijave za tečaj sprejemamo do 15. januarja 1963. Če bo dovolj kandidatov, bomo organizirali oddelek te šole v Kočevju z rednimi predavanji.

Potujoči kino želi za novoletne praznike predvajati ameriški film »Obtežilna priča« v teh krajih: 1. januarja ob 14. uri v Kučlju, ob 17. uri v Fari in ob 20. uri v Banja loki, 2. januarja ob 10. uri v Koprivniku, ob 16. uri v Mozlju in ob 19. uri v Livoldu. Prosimo predsednike organizacij Socialistične zveze v teh krajih, da preskrbijo za navedene dneve in ure zatemnjen in topel prostor.

Na Tehnični srednji šoli bo s prihodnjim tednom spremenjen urnik. Predavanje, ki je bilo do sedaj v sredo, bo v četrtek, četrtekova predavanja pa v sredo.

K sodelovanju vabimo predavatelje za predmete in teme, objavljene v tej rubriki dne 14. decembra 1962.

Informacije vsak dan od 7. do 14. ure in še vsak torek od 14. do 17. ure, po telefonu na številko 2-82. Uradni naslov: Ljubljanska cesta 7 — stavba družbenih organizacij.

ta teden za vas

DOBREPOLJE

Rodila je Babič Julija, gospodinja iz Kompolj 94 — deklica.

Umrta sta: Skulj Marija, gospodinja iz Zagorice 7, stara 66 let in Suštar Franc, kmetovavec iz Podgorice 2, star 74 let.

DRAGA

Rodila je: Bežan Katica, gospodinja iz Drage 22 — dečka.

Umrli je Šteblaj Franc, upokojenec iz Drage 35, star 59 let.

ČESTITKA

Dragi teti Anici Ruparčič, Sudbury, Canada, in njeni družini želi ob novem letu vse najboljše ter še mnogi zdravih let Rudi Mihelič, ki služi vojaški rok v Titogradu.

ČESTITKA

Jožetu Zoranu iskreno čestitajo za 29. rojstni dan in mu želijo mnogo sreče in zadovoljstva mama, brat v Franciji in sestra Anica z možem v Nemčiji.

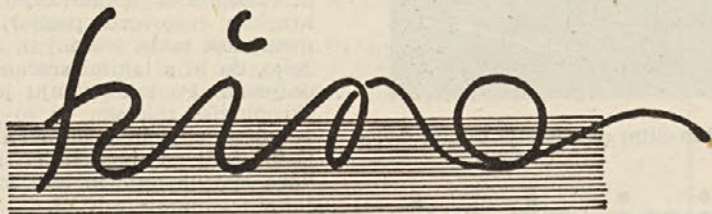
PRODAM

Prodam dobro ohranjeno žensko kolo, šivalni stroj, štedilnik in radio. Interesenti naj se zglasijo na naslov: Lojze Kvas, Mahovnik 10, Kočevje.

PREKLIC

Podpisani Stane Kromar iz Mlake pri Ribnici obžalujem vsa dejanja, ki sem jih storil 1. 12. 1962 v gostilni v Prigorici proti Lušin Danijeli, Rakitnica.

Stane Kromar

KOČEVJE: 21. do 23. decembra francoski film »Glej svoje delo, Daniela«, 24. in 25. decembra mehiški film »Makario«, 26. in 27. decembra jugoslovanski film »Ograda«, 28. in 30. decembra ameriški barvni film »Stari rumenka«.

RUDNIK: 22. in 23. decembra ameriški film »Bela divjina«, 29. in 30. decembra sovjetski film »Sofer po sili«.

RIBNICA: 22. in 23. decembra angleški film »Sinovi in ljubimci«, 29. in 30. decembra poljski film »Pridi, očka«.

SODRAŽICA: 22. in 23. decembra domači film »Balada o trobenti in oblaku«, 29. in 30. decembra argentinski film »Tango ljubezni«.

STARA CERKEV: 22. in 23. decembra francoski film »Tatovi draguljev«, 29. in 30. decembra nemški film »Prfoks«.

VELIKE LAŠČE: 22. in 23. decembra ameriški film »Zgodba iz Monte Carla«, 29. in 30. decembra ameriški film »Človek v sivi obleki«.

PREDGRAD: 22. in 23. decembra ameriški film »Trije bojeviti«, 25. in 26. decembra francoski film »Hirošima, ljubezen moja«, 29. in 30. decembra češki film »Labakan«.

DOBREPOLJE: 22. in 23. decembra ameriški barvni film »Vikingi«, 26. decembra ameriški barvni film »Toby Tyller«, 29.

in 30. decembra italijanski barvni film »Ana iz Brooklyna«.

PONIKVE: 27. decembra ameriški barvni film »Toby Tyller«.

BROD NA KOLPI: 22. in 23. decembra ameriški film »Valentino«, 29. in 30. decembra francoski film »Slabe ženske«.

POTUJOČI KINO delavske univerze Kočevje predvaja filmsko komedijo »Peto kolo« v petek, 21. decembra ob 18. uri v **Dolgi vasi**, v soboto, 22. dec. ob 19. uri v **Koprivniku**, v nedeljo, 23. dec. ob 14. uri v **Banja loki** in ob 18. uri v **Strugah**. — Filmsko komedijo »Peto kolo« v soboto, 29. dec. ob 19. uri v **Starem logu** in v nedeljo, 30. dec. ob 16. uri v **Podpreski**. — Vstopnice prodajajo pol ure pred predstavo.

Mladoletnica pred sodniki

Pred dnevi se je zagovarjala pred okrajnim sodiščem v Kočevju mladoletnica, ki je zašla na slaba pota. Ljudem, pri katerih je služila (bila je za gospodinjsko pomočnico in »pestno«, takrat je bila stara okoli 14 let) je začela jemati denar. Najprej je vzela 3, nato 6 tisoč dinarjev pri eni družini, pri drugi pa kar 20.000 dinarjev.

Pred sodniki je povedala, kako je zašla na slabo pot:

— Pri družini, kjer sem služila, sem imela zastoj hrano in stanovanje, v letu dni službe so mi dali tudi eno obleko, vsak mesec pa sem prejemale 4000 dinarjev. Nekaj mesecev so mi obljubljali, da mi bodo dajali po več, toda obljube niso izpolnili.

Na slabo pot sem zašla šele v Ljubljani. Tam sem se spoznala z neko »prijateljico«, ki mi je govorila, kakšna reva sem, da se s 4000 dinarji na mesec ne da živeti (oblačiti, obuvati in imeti denar za postranske izdatke) ter da naj vzamem denar, kjer ga bom le videla.

Poslušala sem jo in vzela nato prvih 3 in kasneje še 6 tisoč. S tem denarjem sem si kupila jopo in čevlje, dva tisoč pa sem dala

Nov podlistek

V prejšnji številki smo objavili zadnje nadaljevanje novele »Človekova usoda«, za naprej pa smo vam pripravili prijetno, zanimivo branje — humoristični roman dveh sovjetskih pisateljev-humoristov in satirikov — Ilfa in Petrova

DVANAJST STOLOV

Ilf in Petrov, ki sta vedno pisala skupaj, sodita med najboljše sovjetske humoriste. Njuna najpomembnejša dela »Zlato tele«, »Dvanajst stolov« in »Enonastropna Amerika« so pri bravcih zelo priljubljena in prevedena v več jezikov. Prepričani smo, da tudi vi ne boste zamudili nobene številke Novic. Za danes smo vam pripravili krajšo humoresko Ilfa in Petrova »Kako je nastajal Robinzon«.

Torej, ne zamudite noveletne številke Novic, ki bo izšla prihodnji teden na 24 straneh. Pripravili smo vam obilo zanimivega, noveletnega branja, noveletno nagradno križanko in še kaj.

UREDNIŠTVO

RAZPIS

RAZPISNA KOMISIJA ZDRAVSTVENEGA DOMA KOČEVJE RAZPISUJE SLEDEČA DELOVNA MESTA:

- ŠEFA RAČUNOVODSTVA
- FINANČNEGA KNJIGOVODJA

Pogoji pod a: ustrezná šolska izobrazba in praksa v računovodstvu v samostojnih zavodih (zaželjeno v zdravstvenih) Pod b: ustrezná šolska izobrazba in praksa v vodenju finančnega knjigovodstva. Plača po pravilniku o osebnih dohodkih ZD Kočevje. Nastop službe po dogovoru. Prijave pošljite na naslov: Zdravstveni dom Kočevje. Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

KOMISIJA ZA RAZPISE

Spored RTV Ljubljana

Vsak dan: poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

Sobota, 22. decembra: 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji, 9.25 Zabavna glasba iz jugoslovanskih filmov, 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Radijska kmečka univerza — dr. Franjo Janežič: Nematode ali ogorčice —

novi pomembni škodljivci, 12.30 Od Istre do Makedonije, 13.30 S popevkami okoli sveta, 14.05 Skozi borbo v svobodo, 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo, 15.15 Plesni orkester RTV Ljubljana in pevec Marjana Deržaj, Nino Robič in Majda Sepe, 17.05 Gremo v kino, 18.30 Narodni armiji... 20.00 Naš variete, 22.15 Oddaja za naše izseljence.

Nedelja, 23. decembra: 8.00 Mladinska radijska igra — Stane Sever pripoveduje Valjavčevega Pastirja, 9.05 Dopoldanski sestanek z zabavno glasbo, 10.00 Še pomnite, tovariši... Marica Dragoševa: Pod vinskimi goricami, 10.30 Matineja simfoničnega orkestra RTV Ljubljana. 12.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo — I. 13.30 Za našo vas, 14.15 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo — II. 15.30 Pojo naši operni pevci, 16.00 Humoreska tega tedna — Gabor Vaszary: Moj prijatelj Fener, Športna nedelja, 17.15 Radijska igra — Roger Richard: Mala suita čakana, 20.00 Izberite svojo melodijo.

Otroka je povozil

17. decembra so se zadrževali v gostilni v Stari cerkvi trije vozniki pred gostilno pa je bil sedemletni V. V. Neznani voznik, ki je prišel iz gostilne, je pognal prazen voz in z njim na ovinku povozil otroka. Otrok je dobil le lažje poškodbe, ker je šlo preko njega le zadnje (gumijasto) kolo in ker je bil voz prazen. Voznik pa namesto, da bi otroku pomagal, ga je še udaril z bičem in odpeljal. Kdo je bil ta voznik, še ni ugotovljeno.

Tiskarski škrat

Tiskarski škrat je med grafičarji in novinarji silno nepriljubljena pojava; vsi se ga neprestano izogibamo, ga preganjamo, vendar je neuničljiv, nepremagljiv. Pomaga mu tudi naglica pri metiranju in tiskanju časopisa. Tako nam je v zadnji številki zopet temeljito zagodel, ko je pomešal vrstice na zadnji strani v obvestilu matičnega urada Kostel. Stavek bi se moral pravilno glasiti: »Rodila je Klarič Emilija, gospodinja iz Maverca 1 — dečka.«

SREČANJE

— Oprostite, ste vi slučajno tovariš Dreta?

— Kakšna nesramnost! Seveda sem Dreta, ampak ne slučajno!